Ե՛ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1354 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 7 ՅՈՒԼԻՍ 1888 — (Ն. Տ.) 19 ՅՈՒԼԻՍ 1888 — 9 ԶԻԼԳԱՏԷ 1305

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ՆԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՅՈՒԼԻՍ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՃԻՉ ՄԸ ՎԱՏԻԿԱՆԷՆ

Ի՞նչ հակապատկեր. Այն Հռոմէն ուստից հրամաններ միայն կ'արձակուէին երբեմն, յուսահատ ճիչեր կը լսուին այժմ. Պապը մեծ տագնապի մէջ է. Լեւոն ԺԳ Պիոս Թ չէ՛. Պարապ տեղը չի յուզուիր. Չափաւոր, խոհեմ, չնչին հայեաց քաղաքագէտ է. Ուրեմն, երբոր Պապութեան համար իրօք անհանդուրժելի վիճակ մը առած պէտք է լինին, որպէս զի Լեւոն ԺԳ ձայն բարձրացնէ, և Պապութեան եղած «անիրաւութեանց» դէմ բողոք բառնայ. «Յաւիտենական» քաղաքին մէջ, ուր «Սրբոյն Պետրոսի Աթոռը» կը յուսար յաւիտենական լինել, պապական գահը կ'երերայ, ժամանակակից ազատական և քաղաքակրթական հոսանքէն տարուբերեալ. Չնչին իշխանութիւն հեռաւոր աշխարհներու մէջ տարածել ջանացող Պապն իւր մայրաքաղաքին մէջ իսկ ապահովութիւն չի տեսներ այսօր. Իւր վրայ ճնշող աշխարհական իշխանութեան դէմ կը բողոքէ. կը գրէ, կը բողոքէ Լեւոն ԺԳ, յուսալով քաղաքակիրթ աշխարհն ոտք հանել իտալեան Տէրութեան դէմ. Աւելորդ է ըսել թէ այս յոյս իրականութիւն չի գտներ, և գրտ-

[…]

եան հայրենասիրութեան յայտարարեց թէ իտալեան ազգն իւր սեփական իրաւունքներէ բան չի կրնար զոհել Պապին, և մինչեւ իսկ կարգ մը օրէնսդրական միջոցներ ձեռք առաւ զօրս Պապն իւր իրաւանց, առանձնաշնորհ-

[…]

քական զօրութիւնն ու ազդեցութիւնն, ամեն իրականութենէ մերկացեալ, լոկ ստուեր մ'են այլ եւս. և Վատիկանէն լսուող ճիչերը ցոյց կուտան թէ Լեւոն ԺԳ ունայն ճիգ մը կ'ընէ սահող անհետացող ստուերի մը կառչելու.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մաճառաստանի պետական երկաթուղեաց Տնօրէնութիւնն օգոստ. 1 ին առեւտրական գործակալութիւն մը պիտի բանայ Պելկրատի մէջ, Սերպիոյ եւ Արեւելեան Եւրոպիոյ հետ Մաճառաստանի առեւտուրն յառաջ տանելու համար.

—Անցեալ շաբթուն Վիեննայի արմոտեաց սակարանին մէջ գիներն ինկան, որովհետեւ Մաճառաստանէն առնուած

[…]

գրելի չէր բնաւ.

—Ի Գահիրէ բնիկ Եգիպտացի մը կայ եղեր այս միջոցիս՝ հարիւր քսան երեք տարեկան, քաջառողջ և գործունեայ, և իւր առօրեայ գործն ինք կը վարէ եղեր. Անցեալ տարի հազիւ քսան երկու տարեկան կին մը առեր է.

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄՐՏԱՅՈՅՁ ՏԵՍԱՐԱՆՆ Ի ՎԻՍՊԱՏԸՆ

Վիսպատըն, 14 յուլիս. —Վիլհէլմ Կայսր վեց օր առաջ հեռագիր մը ղրկած էր Նաթալի Թագուհւոյն, խնդրելով որ զաւակն յանձնէ Սերպիոյ Թագաւորին կողմէ լիազօր իշխանութիւն ունեցող պաշտօնատարին. Թագուհին պատասխանած էր թէ իւր զաւակն ինք անձամբ պիտի յանձնէ Միլան Թագաւորին. Թագուհին այս առաջին հեռագրէ յետոյ մի քանի հեռագրեր եւս ղրկած էր Վիլհէլմ Կայսեր, որ չէր պատասխանած. Նաթալի Թագուհին, հեռա-

[…]

նած էր. «Օր մ'իսկ չպիտի մնայ այլ եւս.»

Յուլիս 12ի երեկոյն Վիսպատընի ոստիկանութեան տնօրէնը, Պ. Ֆոն Ռայնպատըն, Նաթալի Թագուհւոյն ներկայանալով, ծանոյց թէ հետեւեալ օրը միջօրէէն երկու ժամ յառաջ պիտի գան առնուլ իւր որդին. Թագուհին փորձեց Վիսպատընէ փախչիլ, իւր զաւկէն չզատուելու համար. բայց երկաթուղեաց տնօրէնութիւնը չուզեց Թագուհւոյն տրամադրութեան ներքեւ դնել յատուկ կառախումբ մը զոր նա յանձնարարած էր, չորոշելով թէ ո՛ւր պիտի երթար կառախումբը. Բոլոր գիշերը, Թագուհւոյն բնակած ապարանքը գաղտնի ոստիկանութեան գործակալաց հսկողութեան ներքեւ

[…]

—)(66)(—

ՎԱՐԺԱՊԵՏԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Աստղիկ ուսմպ մը կ'առնէ ջրի գաւաթէն եւ հազիւ հանդարտած այդ պատահական հաչէն, այժմ իւր սեփական հազն է որ կը նեղէ զինք թեթեւիկ ու մեղմիկ. կը քրտնի եւ դառն ժպտով կ'ըսէ նուաղկոտ ձայնիւ. «Հիմա ալ ջուր չե՞ս տար, մայրիկ....»

Հէգ մայրն որ բնաւ օր մը իւր աղ-

[…]

ճչելով, աղերսարկու ակն արկներ կ'ուղղէ վարժապետին ու իւր կնոջ որպէս զի ընփոփեն իւր տիրուհին. ա՛հ կը զգայ, կը հասկնայ հէգ կենդանին, բան մ'ունի նա, կը կարեկցի, կը վշտակցի...

[…]

էր։ Յուլիս 13ի առաւօտուն, որոշեալ ժամուն, զաւակը մօրմէն զատեցին։

Վիէննա, 14 յուլիս.— Նաթալի Թագուհին խստիւ բողոքեց իւր զաւկին յափշտակման դէմ. բայց յայտնեց թէ համակերպած է, քանի որ բռնի ուժով գործել որոշուած էր։ Գահաժառանգ Իշխանն, որ երբեք զատուած չէր մօրմէն, զոր բոլորով սրտիւ կը սիրէ, հեղեղի պէս արցունք թափեց երբ Թագուհին ծանոյց թէ բաժնուելու ժամն եկած է։ Թագուհին, որդ. ժուարաւ կը զսպէր իւր արցունքը, ջանաց հանդարտեցնել իւր որդին, բայց ի զուր։ «Կ'ուզեմ «Պելկրատ հօրս քով երթալ, լսաւ փոքրիկ «Իշխանը, բայց պէտք է որ, մայրիկ, դուն «ալ հետս գաս։»

Թագուհին իւր դահլիճին մէջ հազիւ թէ նախաճաշ ըրած էր որդւոյն հետ, երբ յանկարծ բացուեցաւ դահլիճին դուռն, եւ ներս մտաւ ոստիկանութեան տնօրէնը, քանի մը ոստիկաններով։ Յայտարարեց Թագուհւոյն թէ Իշխանին մեկնելու ժամը հասած է։ Թագուհին զանգատեցաւ իրեն նկատմամբ բռնուած այս ընթացքին դէմ, թէեւ աղջի օրն յայտարարած էր թէ բնաւ չպիտի ընդդիմանայ որոշեալ տնօրինութեան գործադրման։ Ոստիկանութեան տնօրէնն ըսաւ. — «Կը գործեմ ինձ տրուած հրամանաց համաձայն։» —«Բայց, պոռաց Թագուհին, կառախումբը միջօրէին պիտի մեկնի. ուստի, զաւակս երկու ժամ եւս կրնայ մնալ իմ քով։» — Ոստիկանապետն յայտարարեց թէ պէտք է որ Իշխանն անմիջապէս կայարան երթայ։ —«Ուրեմն ես ալ հետ կուգամ», պատասխանեց Թագուհին։ —«Թող չեմ կրնար տալ,» յարեց ոստիկանապետն։ «Ինձ տրուած հրամանք կ'ըսեն բացորոշ թէ Ձեր Վեհափառութիւն միջօրէն առջը ժամ հինգին միայն կրնայ ելնել ապարանքէն, իւր որդւոյն մեկնումէն յետոյ։» «Ուրեմն. հո՛ս պէ՞տք է զատուիմ զաւկէս, ձեր ոստիկանաց առջեւ որք յուսացածէս աւելի շուտ կոխեցին բնակարանս։» Ոստիկանապետը չպատասխանեց։ Փոքրիկ Իշխանն ոտքը գետին զարնելով պոռաց. «Այս ի՜նչ խայտառակութիւն է. այս ի՛նչ նախատինք է. մէյ մ'ալ ոտք չպիտի կոխեմ գերմանական հողին վրայ։»

Ցայնժամ տեղի ունեցաւ յոյժ սրտաշարժ տեսարան մը։

Թագուհին կը հեծկլտար, դառնապէս կուլար, բա՛ռ մ'իս արտասանելու կարողութիւն չունէր։ Իշխանը կը սեղմէր իւր գրկաց մէջ, իւր արտասուօք ողողելով զայն։ Իշխանն ալ կուլար, կը հեծկլտար։

Ոստիկանապետը նորէն միջամտեց, եւ հրամայական ձայնիւ մ'ըսաւ, «Վեհափա՛ռ, պարտիմ վերստին ձեզ յիշեցնել ինձ տրուած հրամանները։»

Թագուհին, զսպելով ինքզինք, բաժնըւեցաւ զաւկէն, զոր ոստիկանք տարին շոգեկառք։

Վիէննա, 15 յուլիս.— Երէկ իրիկուն, երբ Նաթալի Թագուհին, Վիսպատընէ մեկնելու հրաման ընդունելով գերման իշխանութենէն, ճամբայ կ'ելնէր, ոստիկանապետ Պ. Ֆոն Ռայնպատըն կայարանին մէջ կը շրջէր։ Թագուհին կանչեց զնա իւր շոգեկառքն, և ըսաւ Ֆրանսերէն. «Պարոն, չեմ ուզեր ձեր երեսին զարնել և կրնամ ձեզ ներել ցաւը զոր այսօր պատճառեցիք մօր մը և Թագուհւոյ մը։ Կը ներեմ իբրեւ քրիստոնեայ կին, որ պարտի ներել, և իբրեւ Թագուհի, քանի որ կը գործադրէիք ձեր կառավարութեան հրամանները, որոց պարտէիք հնազանդիլ, ինչպէս պէտք է որ իմ հպատակներս ինձ հնազանդին։»

Նաթալի Թագուհին Վիեննա հասաւ, ուր զինք դիմաւորեց իւր քոյր Կիքա Իշխանուհին՝ իւր ամուսնոյն հետ։ Թագուհին կայարանին մէկ կողմէն դուրս ելաւ, մինչ միւս կողմն հազարի չափ մարդիկ իրեն կ'սպասէին։ Գնաց Էնփէրիալ պանդոկն, ուր շատ մը հետաքրքիրներ կային, և ոստիկանութիւնն զգուշութիւն ի գործ դըրած էր, առ ս գաղթականութեան կողմէ ցոյց մը տեղի չունենալու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Քաղաքական Ժողովն երէկ ի Նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարան Ղալաթիոյ, ընդ. նախագահութեամբ Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Սրբազանի և ատենապետութեամբ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի։

Ժողովը դիւանօրաբար զբաղեցաւ պատրիարքական ընտրելեաց ցանկի պատրաստութեամբ։

Նկատողութեան առաւ Մայր-Եկեղեցւոյ, Գասըմ Փաշայի, Ենիգաբուի և Կեսարիոյ երեսփոխանական ընտրութիւններն և սաւգելով ընտրելութեան հանգամանքներն, օրինաւոր գտաւ և որոշեց հաղորդել Ազգ. Ժողովոյ։

Ժողովը նոյնպէս նկատողութեան առաւ Պէշիքթաշի երեսփոխանական ընտրութեան տեղեկագիրն, ինչպէս նաև այդ ընտրութեան դէմ եղած բողոքներն, և որոշեց թէ՛ տեղեկագիրն և թէ բողոքագիրը նոյնութեամբ հաղորդել Ազգ. Ժողովոյ։

Ժողովն որոշեց յառաջիկայ երկուշաբթի ժամը 4ին ի Նիստ գումարիլ ի Ղալաթիա։ Սոյն նստին հրաւիրուած է նաև Մայր դիւանն որ Քաղ. Ժողովոյ հետ խորհրդակցութեամբ Ազգ. Ժողովոյ գումարման օրը պիտի որոշէ։ Հետեւաբար Ազգ. Ժողովը վաղն ի Նիստ գումարելու համար պատրաստեալ հրաւիրագրոց առաքումն ի բաց թողուեցաւ։

Կեսարիայէն Ազգ. երեսփոխան ընտրուած է Պալըգճեան Յովհաննէս էֆէնտի։

Երկու Հռոմէական Հայեր հանդուցեալ Մըսըրլեան Անտոն պէյի կնոջ և քրոջը դէմ ժառանգական դատ բացած են Բուժէքի Գաղասկէրի դատարանին առջև։

Գաղասկէր էֆէնտին Մըսըրլեան Անտոն պէյի և յիշեալ անձանց ազգատոհմին վրայ [illegible] և որոշ տեղեկութիւն մը ստանալու համար դիմած է մեր Պատրիարքարանին։

Որովհետև Հռոմէական Հայերը նոր կազմակերպեալ են եւ առաջները Պատրիարքարան և եկեղեցի չունենալով, իրենց մկրտութիւնք և ամուսնութիւնք մեր եկեղեցեաց մէջ կը կատարուէին ու կ'արձանագրուէին, Գաղասկէր էֆէնտին ա՛յս նկատումով տեղեկութիւն խնդրած է մեր Պատրիարքարանէն։

Քաղաքական Ժողովն որոշած է հարկ եղած քննութեանց ձեռնարկել, արդիւնքն հաղորդելու համար Բուժէքի Գաղասկէր էֆէնտիին։

Գատը գիւղի Ազգ. Երեսփոխան Գառնիկ Էֆէնտի Յովակիմեան ճանապարհորդութեան պատճառաւ հրաժարած լինելով, նոր ընտրութիւն պիտի կատարի յառաջիկայ կիրակի, 10 յուլիս։ Ընտրողական Ժողովն ի դիւրութիւն ընտրողաց, հետեւեալ եռապատիկ ցանկը պատրաստած է.

Մեծ. Մուրատեան Մկրտիչ էֆէնտի
» Ս. Մանուկեան Մկրտիչ »
» Շիրինեան Մինհրան »

Պէօյիւքտէրէի Բարեգործական Ընկերութիւն՝ որոյ նպատակն է Թաղին Հայոց վարժարանին եւ աղքատ կարօտելոց նըպաստել ըստ կարի, նախընթաց յուլիս 3 [illegible] ժողով գումարելով ընտրած է իւր Տնօրէն խորհուրդը, որոյ անդամք են.

Արժ. Յովսէփ վարդ. Սարաճեան
Մեծ. Կարապետ էֆ. Էգնայեան
» Աղեքսանդր » Փանոսեան
» Սահակ » Խանճեան
» Կարապետ » Փափազեան

Ղալաթիոյ Ցանձնաժողովը պատիւ ունի յայտարարել Արգոյ հասարակութեան թէ հակառակ իւր բոլոր ջանից, Եկեղեցւոյ նորոգութեան գործը կարելի չէ եղած աւարտել տակաւին։ Հետեւաբար ստիպեալ է յետաձգել Եկեղեցւոյ տօնախմբութեան հանդէսն և կատարել զայն Նորոգութեանց ամբողջովին աւարտելէն վերջը։

Այդ հանդիսին համար որոշուելիք օրն պիտի ծանուցուի բարեպաշտ ժողովրդեան լրագրաց միջոցաւ։

6 Յուլիս 1888 Ղալաթիա

Յառաջիկայ կիրակի Գըճալը կղզւոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնը լինելով, Գեր. Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ անդ։

Յառաջիկայ կիրակի, 10 յուլիս, Արժ. Յովհաննէս վարդ. Արշարունի հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Երից Մանկանց Եկեղեցին Պօյաճըգիւղի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Կրետէի զօրաբաժնին հրամանատար Միրլիվա Իպրահիմ փաշայի։

ՊԷԼՈՎԱ-ՎԱՔԱՐԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Պուլկար կառավարութիւնը, պատասխանելով Բ. Դրան հարցման ի մասին Պէլովա-Վաքարէլի երկաթուղւոյ խնդրոյն, յայտարարած է թէ Պէլովա-Վաքարէլի գիծը գրաւած չէ, այլ միայն աւազակներու յարձակմանց դէմ պաշտպանելու համար առժամեայ կերպիւ իւր հսկողութեան ներքեւ առած է զայն։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԶՕՐՔԵՐԸ

Պատերազմական նախարարութիւնը բացորոշ հրամաններ ղրկեր է գաւառաց քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց, որպէս զի թոյլ չտան պահեստի զանազան կարգերուն պատկանող մարդոց հեռանալ իրենց տեղերէն։

Նեօլոյտ, ուսկից կ'առնունք այս լուրը, կը յարէ թէ այս անօրինութիւն շատ մեկնութեանց առարկայ կը լինի։

ԿՐԷՏԷԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Ծանուցինք երէկ թէ Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ 60,000 օսմ. ոսկւոյ փոխառութիւնը զոր քուէարկած էր Կրէտէի Ընդհանուր Ժողովն։

Այս փոխառութիւն կնքուած է Պանք տը Գոնստանդինոպլի հետ հետեւեալ պայմաններով.

Փոխառութիւնը վեց տարուան համար է, եռամսեայ օրինաւոր կղզւոյն մաքսատուներով, և տարին 9 0/0 տոկոս կը բերէ։

Տոկոսներն և գլխավճարները պիտի վճարուին եռամսեայ. Ամբողջին վրայ 1 0/0 միջնորդչէք սահմանուած է Պանք տը Գոնստանդինոպլի։

ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑԻՆ

Գերմանական և իտալական կառավարութիւնք եւ պաշտօնապէս ընդունելով Սուէզի ջրանցքին բարեփոխեալ պայմանագիրն, ըստ այնմ պատասխանած են Բ. Դրան։

Կ'ըսուի թէ Ռուսիա եւ ընդունեց և բերանացի կերպիւ իւր հաւանութիւնն յայտներ է։

ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

Մանաստըրէն ի Սելանիկ առնուած հեռագրոց նայելով, Սելանիկի այն բոլոր Յոյներն որք ձերբակալուած եւ բանտարկուած էին ի Մանաստըր՝ կայսերական կառավարութեան դէմ դաւաճանելու ամբաստանութեամբ, անպարտ հռչակուեր են զինուորական ատեանին կողմէ եւ ազատ թողուեր։

Յայտնի չէ թէ լոկ Սելանիկի՞ մէջ ձերբակալուածներն ազատ թողուած են, թէ ոչ Մակեդոնիոյ ուրիշ քաղաքաց, մանաւանդ Քիլքուրայի մէջ ձերբակալուածներն ալ։

ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԻՇԽԱՆԸ

Մայրաքաղաքիս դեսպանական ակըմբոց մէջ զրոյց կը շրջի թէ Գարատաղի Նիքիդա Իշխանն, որ վերջին օրերս Բետրսպուրկ գնաց, վերադարձին Կ. Պոլիս պիտի գայ՝ յայցելութիւն Վեհ. Սուլթանին։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ զինուորական քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ և սպայակոյտի Ֆէրիգ Նէճիպ փաշա Երէքլի պիտի երթայ, տեղւոյն ածխահանքին վրայ ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար։

—Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց և գըլխաւորաբար զբաղեցաւ ելմտական խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհրդոյ ցրուելէն յետոյ Ելմտական Վսեմ. Նախարարը Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին քով գնաց և Ն. Բարձրութենէն ինչ ինչ հրամաններն ստացաւ։

—Ֆէրիգութեան աստիճան տրուեցաւ Քըրք քիլիսէի (Բ. զօրաբանակ) հրամանատար Միրլիվա Հիւսնի փաշայի, որ նոյն զօրաբանակի Գ. զօրաբաժնին հրամանատար անուանուեցաւ։

—Միրլիվաի աստիճան տրուեցաւ Թնդանօթարանի փորձառական եւ քննիչ դիւանի անդամ գնդապետ Հագգը պէյի որ իւր պաշտօնը պիտի պահէ։

Գնդապետի աստիճան՝ թնդանօթարանի զինուորական միայուն ատենի անդամ տեղական գնդապետ Շաքիր պէյի որ նոյնպէս պիտի պահէ նոյն պաշտօնը։

—Րէժիի անցեալ յունիս ամսոյ հասոյթն 160,000 ոսկւոյ հասած է. Նախորդ տարւոյն նոյն ամսոյ հասոյթը 140000 ոսկի եղած էր, հետեւաբար Րէժիի այս տարւոյն նոյն ամսոյ հասոյթը 20000 ոսկւոյ առաւելութիւն մ'ունեցած է։

—Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան նախորդ խորհրդական Նէճիպ պէյ Արտաքին գործոց Նախարարութեան դատական ճիւղին տնօրէնի օգնական անուանուած է։ Նէճիպ պէյի անուանումը վաւերացած է կայս. իրատէով։

—Դամասկոսի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Մաղրայի գիւղին մէջ դրամանենգներու գործատուն մը երեւան ելեր է։ Դրամանենգներն, որք երեք հոգի էին, ի փախուստ աճապարեր են։ Ոստիկանութիւնը գրաւեր է մեծ քանակութեամբ գործիքներ և կաղապարներ որք արծաթեայ եւ ոսկեայ դրամներու շինութեան կը ծառայէին։

—Սեբաստիոյ կուսակալ Սուրուրի փաշա, որ քաղաքին մէջ զօրանոցի մը շինութեան ձեռնարկած էր, այժմ ուրիշ շէնքերու նորոգութեան և շինութեան սկսած է։ Սուրուրի փաշա մտադիր է եղեր նաև դերձանի գործարան մը և Իսլահխանէ մը կառուցանել։ Ն. Վսեմութիւնը նոյնպէս ձեռնարկած է փողոցները կազմել լուսաւորելու, շուկան կանոնաւորելու և այլ օգտակար կարգադրութեանց։

—Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշա հիւանդ լինելով, երկու օրէ ի վեր իւր պաշտօնատեղին չյաճախեր։

—Օսկիւտարի ոստիկանութիւնն այդ քաղաքին մէջ ձերբակալեր է Օսմանեան Աւողջապահական վարչութեան անցագրոց դրասենեկի պաշտօնեայ Բիէբ անուն անձն, ի ծնէ ամերիկացի, որ այդ վարչութենէն 500 ոսկի գողցած լինելու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուի։ Ցանցաւորը մայրաքաղաքս բերուելով, դատական իշխանութեան ձեռքն յանձնուեր է։

—Գահիրէի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Քոյանտըր երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ։

—Պէրութի Սուլթանիյէ վարժարանին տնօրէն Ահմէտ Ֆէվզի էֆէնտի արձակուրդով մայրաքաղաքս եկաւ։

—Վճարեկ ատենի անդամ Նըմրուլլահ էֆէնտի և վերաքննիչ ատենի ընդհ. դատախազի օգնականներէն Համիտ պէյ, որք յատուկ պաշտօնով Նիկոմիդիա կը գտնուէին, երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս ժամանեցին։

—Վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Մէհմուտ պէյի ամսաթոշակը 2000 ղրշ.ի բարձրացաւ։

—Երկու հազարէ աւելի ծովային արձակեալ զինուորներ ամսաթոշակնին ստանալով իրենց հայրենիքը ղրկուեցան յատուկ շոգենաւերով։

—Ոստիկանութիւնը տասնի չափ չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր Նիկոմիդիոյ և Տրապիզոնի ճամբով։

—Հայտար փաշայի երկաթուղւոյ գործաւորաց յատուկ կառախումբն անցեալ երկուշաբթի առաւօտ Հայտար-Փաշայէ 500 մետր հեռաւորութեամբ ճամբէն ելաւ և Սիւլէյման, Մուսթաֆա ու Խաչատուր անուն գործաւորք ծանրապէս վիրաւորուեցան։

—Նախընթաց իրիկուն ի Բերա Բարմաք Գաբու փողոցին մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Իոբքրատ անուն գինիի վաճառական մը իւր խանութին առջեւ նստած կը ծխէր երբ 20-22 տարեկան երիտասարդ մը վրան յարձակեցաւ և դաշոյնով մէկ քանի տեղէն ծանրապէս վիրաւորեց գինեվաճառն և խոյս տուաւ դանակը վէրքին մէջ թողլով։ Իոբքրատ մէկ քանի վայրկեանէն մեռաւ։ Մարդասպանը Մանոլաքի անուն գինեպան մ'է և իւր խանութը կը գտնուի անգլիական դեսպանատան դէմ։ Սպանեալն երէկ թաղուեցաւ։ Մանոլաքի ցարդ ձերբակալուած չէ։

—Գարաքէօյի կամուրջին Պոլսոյ կողմին վրայ շինուած երկու խանութներու միոյն մէջ Ծովային նախարարութեան տպարանի արտադրութիւնք պիտի ծախուին, ինչպէս են, գիրեանք, քարտէսք, պատկերք եւն.։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Անտրէսթա անձն առանց վկայականի բժշկութիւն կ'ընէ ի Մեծկղզի և ի Գարթալ, հրամայած է որոց որ անկ է արգիլել զայն եւ հակառակ պարագայի մէջ ընդհանուր դատախազութեան յանձնել։

—Մաքինաճը Իպրահիմ անուն վաղեմի չարագործ մը նախընթաց օր ի Ճէրահ Փաշա իւր արձակեալ կինը վիրաւորեց դաշոյնով։ Իպրահիմ ձերբակալուեցաւ։

Պ. ՍԷՆ-ԺԷՐՄԷՆ

Յառաջիկայ չորեքշաբթի գիշեր, 10 յուլիս, ի Գատըգիւղ, Մէօտիրտարի Ամառնային Թատրոնին մէջ, համբաւաւոր ձեռնածու Պ. Սէն-Ժէրմէն զրօսալի եւ հրահանգիչ ներկայացում մը պիտի տայ։ Ներկայացման համար մեծ պատրաստութիւնք կը տեսնուին։ Միջնարարներու միջոցին թատրոնը մերթ պիտի լուսաւորուի ելեկտրական լուսով։ Պ. Սէն-Ժէրմէն արդէն քանիցս փայլուն ապացոյցներ տուած է իւր ճարտարութեան ու փորձառութեան, ուստի յուսալի է որ Մէօտիրտարի Թատրոնին մէջ ամբոխ մը պարապ չ'մնայ չորեքշաբթի գիշեր։

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ՊԱՊԱԵԱՆ

Պոլսոյ առաջին կարգի փաստաբաններէն ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ՊԱՊԱԵԱՆ իւր գրասենեակն ի Ղալաթիա, Կամուրջի գլուխը Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Առեւտր. Ատենական հանդէպ Թիւ 5 սենեակը փոխադրած լինելով կը ծանուցանէ իւր տեղական եւ գաւառական յաճախորդաց թէ յետ այսորիկ յանձնարարութիւնք եւ թղթակցութիւնք պէտք է այս նոր հասցէին ուղղուին։

Յիշեալ էֆէնտին՝ արդէն Պոլսոյ մէջ և մանաւանդ գաւառներէն յանձնարարուած գործոցը յ"Ջողութենէն քաջալերեալ՝ գաւառական յանձնարարութեանց նոր դիւրութիւն մը ընծայելու նպատակաւ, իւր դատավարական ծրագրին մէջ յաւելցուցած է նաեւ սա կէտը թէ, Նիւթական քանակութիւնը կարեւոր գումարի մը հասնող, իրողութիւնը բացայայտեալ և փաստաբանական իրաւունքն ապահովեալ լինելու պայմանաւ գաւառներէն իրեն յանձնարարուած դատերու (Խըլֆ-ֆ և Բէթ-ը) պաշտօնական ծախքերն իսկ վճարել յանձն կ'առնու։

1907 4—8

ԱՒՍՏՐԵՒ-ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԼՈՅՏԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ

Աւստրեւհունգարական Լոյտի մայրաքաղաքիս Գլխաւոր Գործակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ հետեւեալ փոփոխութիւնները պիտի մուծուին վերջնապէս արգի երթեւեկութեանց մէջ՝ Կ. Պոլիս յանգող գծերուն համար։

Եգիպտոսի գիծը պիտի ջնջուի։

Այս շաբթուան Թրիէստի շոգենաւը տակաւին պիտի մեկնի ուրբաթ օր, ամսոյս 20ին, բայց այս շոգենաւուն յառաջիկայ մեկնումը պիտի լինի երկուշաբթի, յուլիս 23, երեկոյեան ժամ 4ին և այս այսպէս շարունակաբար ամեն շաբթու։

Թեսալիոյ համար շոգենաւը պիտի մեկնի ամեն երկու շաբաթը անգամ մը հինգշաբթի օր, երեկոյեան ժամ 4ին, սկսելով ներկայ յուլիս 26 հինգշաբթի օրէն։

Նախկին ուղեգծերին մնացեալ մասն ըստ առաջնոյն նոյնութեամբ պահուած է։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ Գրասենեակս Աւստրեւհունգարական Լոյտի, Ղալաթիա, Մոմհանէ, Լոյտ խան, կամ առ իւր Մասնաճիւղն ի Պոլիս, Պահչէ-Գաբու։ 1911

Կ. Պոլիս, 5/17 յուլիս 1888 3—4

ԽՈՒԼԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մարդ մը, որ իւր 23 տարուան խլութենէն եւ ականջի բզզոցումէն բժշկուած է պարզ դեղով մը, ձրիաբար կը ղրկէ անոր նկարագրութիւնն ամեն անոր որ կը խնդրէ մ'ուղղէ առ 1839

M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ԱԶԴ

Օտարազգի մը կը փափաքի գիշերօթիկ ինիլ ծովուն եզերքը տուն ունեցող ընտանիքի մը քով։

Դիմել առ Իսդըրն էճէնսի, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան։ 1815 2—3

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 17 յունիս

Բանակցութիւնք կը շարունակուին ընդմէջ Ֆրանսայի և Իտալիոյ՝ ի մասին Մասուա բնակող օտարազգեաց վրայ դրուած թաղապետական տուրքին։ Ֆրանսա կը պնդէ որ Գաբիթիւլասիոններու դրութիւնը միշտ ի գործադրութեան է, Իտալիա ալ կը ժխտէ զայս։

Բեդրսպուրկ, 16 յուլիս

Գերմանիոյ կայսրը վաղն աստ կ'ըսպասուի։

Բեդրսպուրկէն մեկնելով, Վիլհէլմ կայսրը պիտի երթայ Ստոքհոլմ և Գոբէնհակ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 7 յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)		111
3 » » »	(վճռական)	110 5/8
3 » Բարիզի »	(պանքայի)	22 77 1/2
3 » » »	(վճռական)	22 85

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան	
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ)	Սէրի	16	2
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	16	2
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16	4
Բարձրագոյն գին	»	16	5
Նուազագոյն »	»	16	4
Կէս օրին	»	16	5

ԽՕԹԻԳԻՐԱԶԸ ՏԱԽՈՒԼԻ

Երէկ երեկոյ	36	13
Այս առաւօտ	36	15
Կէս օր	36	16

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) 1862) 1869)	Սէրի		24	30
» 1863) 1872) 1865)	3	»	14	30
» 1869) 1873)		»	16	4

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան Պանք	Անգլ. Լր.	4	8
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	7	24
Պանք տը Գօնս	» »	6	20
Փօս. Շանժ է վալէօր	» »	4	15
Թրամուէյ	» »	490	
Բուժէքի երկաթուղի	Ֆր.	42	25
Օսկիւտարի ու Բեշիքթաշի	»	—	
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	118	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա, 18 յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 3/4
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 5/8
» » » գոցուեցաւ	14 5/8
» » » Ա.	24 1/2
» » » Բ.	14 7/8
» » » Գ.	14 1/2
Օթօման 1871	86
Փոխառութիւն 1877	96
Պանք Օթօման	10 3/4
Թուրքական փոխառ. 1873	97 1/2
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	83 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	101 5/8
Տայրա Սանիէ	78 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Բօչիլտ)	100 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 474

Վիէննա, 18 Յուլիս ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտրայի վրայ	125
Օսմանեան երկաթուղի	20 70

Բարիզ, 18 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	106 77 1/2
» » 3 0/0 Գ. Կ.	83 45
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 80
» » » գոցուեցաւ	14 77 1/2
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	14 70
Օսմանեան երկաթուղի	41 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	506 25
Պանք Օթօման	525
Գրէտի Լիոնէ	580
» Ֆօնսիէ	1330
Բաժնետոմս Լիոնի	1262 50
Սուէզի ջրանցք	2125
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	100 5/8
Իտալական Ռանթ	96 55
Սպանիական (արտաքին)	72 3/8
Եգիպտական միացեալ	424 37 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	422 50
5 0/0 Հելլենական	375
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 30

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԿԱՐԳԱՑՈՅՑ

Տարեկան քննութեանց Պէշիքթաշի Լուսաւորչեան վարժարանաց Մայր Եկեղեցւոյ

Բշ. 11 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (մանչերու).—Կրօնք Դ. Գ. կարգաց։ Պատմ. Ընդհ. Ե. կարգի։ Հայ. Դ. կարգի։ Թուաբն. Գ. կարգի։

Կէս օրէ վերջ (աղջկանց).—Կրօնք Դ. Գ. կարգաց։ Հայ. Գ. Բ. Ա. կարգաց։ Ձեռագիտ. Ե. կարգի։

Գշ. 12 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (աղջկանց).—Ֆրանս. Դ. Գ. Բ. կարգաց։ Գրչաշխ. Երկրչփ. Ե. կարգի։ Թուաբն. Բ. Ա. կարգաց։

Կէս օրէ վերջ (մանչերու).—Ֆրանս. Ե. Բ. կարգաց։ Պատմ. Ազգ. Ա. կարգի։ Թուաբն. Բ. Ա. կարգաց։

Դշ. 13 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (մանչերու).—Հայ. Ե. Գ. կարգաց։ Գրչշխ. եւ Երկրչփ. Ե. կարգի։ Տաճկ. Գ. կարգի։

Կէս օրէ վերջ (աղջկանց).—Հայ. Ե. Դ. կարգաց։ Աշխարհգ. Գ. Ե. կարգաց։ Ձեռգ. Դ. կարգի։

Եշ. 14 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (աղջկանց).—Ֆրանս. Ե. կարգի։ Աշխարհգ. Դ. կարգի։ Պատմ. Ազգ. Գ. Բ. կարգաց։ Երկրաչփ. եւ Գրչաշխ. Դ. կարգի։

Կէս օրէ վերջ (մանչերու).—Ֆրանս. Դ. Գ. կարգաց։ Աշխրհգ. Ե. Դ. Բ. կարգաց։

Ուր. 15 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (մանչերու).—Կրօնք. Ե. Բ. կարգաց։ Տաճկ. Դ. Ե. կարգաց։

Կէս օրէ վերջ (աղջկանց).—Կրօնք Ե. Բ. Ա. կարգաց։ Պատմ. Ընդհ. Դ. Ե. կարգաց։ Թուաբն. Դ. կարգի։

Շբ. 16 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (աղջկանց). —Տնտեսագրութիւն Ե. կարգի։ Բնագիտ. Դ. Ե. կարգաց։ Պատմ. Ազգ. Ա. կարգի։ Թուաբանութիւն Դ. կարգի։ Աշխարհգ. Բ. կարգի։

Կէս օրէ վերջ (մանչերու). —Բնագիտ. Ե. Դ. կարգաց։ Աշխարհգր. Գ. կարգի։ Հայ. Ա. կարգի։ Հայկական Ձայնգր.։

Բշ. 18 Յուլիս

Կէս օրէ առաջ (մանչերու). —Պատմ. Ընդհ. և Ազգ. Դ. Գ. Բ. կարգաց. Տնտեսգրգր. Ե. կարգի։ Հայ. Բ կարգի։ Կրօնք Գ. կարգի։ Տաճկ. Բ. կարգի։

Կէս օրէ վերջ (աղջկանց). —Եւրոպական Ձայնագր. և դաշնակ։

Ընտրելաբանաց քննութիւնք պիտի կատարին չր. և բշ. օրերը կէս օրէ վերջ, կէս օրէ առաջ քննութիւնք կ'սկսին առաւօտեան ժամ 1ին և կը տեւեն մինչեւ 4 1/2։ Իսկ կէս օրէ վերջ կ'սկսին ժամը 8ին և կը տեւեն մինչեւ 9 1/2։ Իւրաքանչիւր ժամէ վերջ 1/4 ժամ դադար կը տրուի։ Գեղագրական, գծագրական և ձեռագործի աշխատութիւնք ի տես դրուած են։

Կը խնդրեմ Պատ. Ուսուցիչներէն եւ ծնողներէն որ հաճին ներկայ գտնուիլ քննութեանց և քաջալերել զուսանողս։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Տնօրէն
Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

1888 յուլիս 5
Ի Մայր Վարժարանի

ԽՈՐԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱԼԱՏՈՒ

Պալատու Խորէնեան վարժարանի երկսեռ ուսանողաց տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ յուլիս 12 Գշ. օր և պիտի տեւեն մինչեւ յուլիս 16 Շբ. ըստ հետեւեալ կարգացոյցի.

Յուլիս 12, Գշ. Կրօն. Հայ-լեզու, Պատմութիւն Հայ գրութեան, Սրբազան և Ազգ. Պատմութիւնք և Արտասանութիւնք։

Յուլիս 14, Եշ. Թուաբանութիւն, Աշխարհագրութիւն, Գեղագրութիւն և Գծագրութիւն։

Յուլիս 15, Ուր. Կար ու ձեւի քննութիւնք (Աղջկանց)։

Յուլիս 16, Շբ. Տաճկերէն և Ֆրանսերէն։

Վարժարանիս հոգաբարձութիւնը Պատ. Ծնողներէ եւ Մեծ. դասատուներէ կը խնդրէ որ զայս ազդարարութիւն իբր հրաւէր նկատելով որոշեալ օրերուն բարեհաճին իրենց ներկայութեամբ քաջալերել Թաղիս ուսանող երկսեռ մանկտին։

Մնամ Աղօթարար
Ի դիմաց Հոգաբարձութեան Խորէն. Երկս. վարժարանի, Տեսուչ
ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ Ծ. Վ. ՌՈՒԲԻՆԵԱՆ

Ծանօթ. Քննութիւնք առաւօտեան ժամը 1 1/2ին կ'սկսին ըստ Թրքաց եւ կ'աւարտին 10ին. միջօրէին 1 ժամ դադար. իւրաքանչիւր կարգի քննութիւն առ աւաւելն 1 ժամ կը տեւէ։

ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Խասգիւղի Ս. Ներսէսեան երկսեռ վարժարանաց տարեկան քննութիւնները պիտի սկսին յառաջիկայ բշ. 11 յուլիս, հետեւեալ կարգացուցով.

Բշ. 11 յուլիս	—	Կրօնագն. և Պատմ. Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ
Գշ. 12	»	Հայերէն
Դշ. 13	»	Գալլիեն. և Ձեւագտն.
Եշ. 14	»	Աշխարհագրութիւն
Ուր. 15	»	Տաճկ. և Թուաբն.

Քննութիւնք կ'սկսին առաւօտեան ժամ 2—5 և 6—9։

Հրաւիրեալ են ուսումնասէր ծնողք եւ պատուարժան ուսուցիչք խրախուսել իրենց պատուական ներկայութեամբ զուսանողս երկսեռ վարժարանաց։

Ի՞ՆՉ ԳՈՐԾԵՑ ՐԱՖՖԻ

Հարկս հարկեւորաց, պատիւս արժանաւորաց.
Ժողովրդ. առած

Շատեր մեր հայրենակիցներէն այս հարցումը կ'ուղղեն միմիանց, լսելով այն մեծադղորդ ցոյցի մասին որ կատարեցին մեր Ռուսահայ եղբայրները իրենց սիրելի բանաստեղծի դագաղի և գերեզմանի շուրջը։

Այդ խորին և սրտաբուղխ յարգանքը չվերջացաւ լոկ ցոյցով. Նորա կենդանի յիշատակներն՝ որդիքն՝ իսկոյն որդեգրուեցան կրթուելու և իրենց անգին հօր անուան արժանի և պատուաւոր զաւակներ լինելու, իսկ միւս կողմանէ Բագուի մէջ մի ընկերութիւն կազմուեցաւ Րաֆֆիի բոլոր երկերը ի մի հաւաքելու և հրատարակելու։

Մի ազգային գործչի արժանաւորապէս և գնահատելով յարգելն այնպիսի հասարակութեան գործ է որ զարգացման որոշ աստիճանի է հասած. և մեր պարզամիտներէն ոմանք կը հարցնեն Ի՞նչ գործեց Րաֆֆի»—«Ի՞նչ գործեց Րաֆֆի... կ'աշխատինք համառօտակի յիշել գրական ասպարիզի վրայ նորա կատարած գործը՝ առանց կենսագրական մանրամասնութեանց մէջ մտնելու։

60ական թուականներու սկիզբները ի Մոսկուա հրատարակուող «Հիւսիսափայլ» ամսագրի մէջ լոյս տեսաւ պանդխտի հառաչանքն որ Վանայ ծովու եզերք նստած կ'եղերերգէ և յուսահատելով կը գոչէ.

Ջա՜ն տղե՛ր, ո՞վ ծովակ, ինչո՞ւ լռում ես,
Ողբակից լինել չ'կամիս պանդխտիս,
Շարժեցէք, զեփիւռք, ալիքը վէտ վէտ
Խառնել արտասուքս այս Ջրերի հետ...

Այս բանաստեղծութիւնն ստորագրած

էր Ց. Մելիք Ցոլաքեան, մի անձնուէր և անյայտ անձնաւորութիւն, որ կոչուած ունէր ապագային մեծ գործ կատարելու։

70ական Թուականներու սկիզբը Մշակը սկսաւ հրատարակուիլ մտրակող ուղղութեամբ. Գ. Արծրունւոյ մամլոյ մէջ մտցուցած նոր ուղղութիւնը համակրանօք ողջունեցաւ Ռուսահայ երիտասարդութենէն որ Թմրեցուցիչ հրատարակութենէ ընկճուած՝ կարօտ էր սթափման. Քիչ յետոյ Մշակին սկսեց աշխատակցիլ Րաֆֆին յօդուածներով և վէպերով. Ահա՛ այս վէպերն էին որ ամենատարբեր արտադրութիւններ անգամ ընթերցասէր րբին, ի չատ սատե սրտեր տրոփեցուցին. Առաջին անգամ լոյս տեսան Փնջերը երկու հատոր, կը պարունակէին ոտանաւոր բանաստեղծութիւններ, վէպիկներ, պատկերներ, որոնք լաւ ընդունելութեան արժանացան և այդ օրէն Րաֆֆի անունը հնչեց ամեն ընթերցասէր հայու բերան և «Փունջերը» կը խոստանային որ զիրենք կազմող, կապող մատուռքը Դաւիթ Բէկի ոսկի տողերը հիւսելու են կոչուած։

Րաֆֆիի գործերը հրապարակ չելած ամայի Սահրա մ'էր Ռուսահայոց գրական աշխարհը, սակաւաթիւ ովասիսները չէին կարող յագեցնել ժողովրդեան տանջող ծարաւը՝ որ օր օրի կ'աւելնար. քիչ չատ զարգացեալ մասը ճարահատեալ կը դիմէր Ռուսերէն հրատարակութեանց՝ իւր ընթերցասիրութիւնը յագեցնելու համար։

Րաֆֆիի աշխատասիրութիւնքը սկսան Մշակի բանասիրական բաժինը կազմել եւ ընթերցողն երբ Մշակի համարը ձեռք առնէր, խոյսն Րաֆֆիի վէպի շարունակութեանը կը նայէր. մի դէմ իւր աչքերը դէպի հոն կը սեւեռէին՝ ինչպէս մագնիսացեալ սլաքը դէպի հիւսիս։

Մշակը օգնեց Րաֆֆիի գործունէութեան ասպարէզ կարդալով եւ խրախուսելով, բայց ինքն ալ մեծապէս և անչափ օգտուեցաւ Րաֆֆիէն։ Անուրանալի է այս։

Ժողովրդեան մի մասը, նոքա՝ որոնք Ռուսաց դպրոցներն էին կրթուած, նոքա կրենք որք վճռած էին թէ հայ լեզուով, հայ հոգւով վիպական շնորհքով գիրք չէ կարելի լոյս աշխարհ հանել, ապշեցան մնացին, երբ տեսան որ այդ գրուածքները ոչ թէ լոկ հայուն է հետաքրքիր, այլ եւ Ռուսաց, որոնց օրագիրներն սկսան Թարգմանաբար հրատարակել Րաֆֆիի Դաւիթ Բէկը։

Այդ օրէն սկսելով ամէն անգամ երբ լոյս կը տեսնէր Րաֆֆիի մի նոր երկն առանձին գրքով՝ ժողովուրդը սիրով կ'ողջունէր։ Ամէն մարդ իրեն պարծանք կը համարէր նորա գրքերով իւր գրադարանը զարդարելը։

80ական Թուականներու սկիզբները խափանեալ Մեղու Հայաստանի լրագրի մէջ՝ որ այն ժամանակ ամենօրեայ էր, սկսան երեւիլ Րաֆֆիի աշխատութեանց վերայ խիստ և կրքոտ քննադատութիւններ «Հայկունի» ստորագրութեամբ։ Որքան որ պակասութիւններ եւ սխալներ ունեցել է Րաֆֆի իւր գործունէութեան մէջ, եթէ համեմատենք տուած օգուտի հետ, համարեա կը ցնդին, կ'աներեւութանան առաջինները։ Խօսք չունինք եթէ քննադատութիւնն լոկ քննադատութիւն լինէր, բայց այստեղ գործ տեսնողը կիրքն էր քննադատութենէ աւելի։ Միթէ մարդ իւր ոճէն չ'հասկցուի՞։ Քննադատութեանց արդիւնքն եղաւ ամենօրեայ Մեղուին չաբաթը երկու անգամ հազիւ հրատարակուիլը և անկից ալ ի խափանումն առաջնորդուիլը։

Րաֆֆին իւր գրաւիչ լեզւով ու ոճով, որ իրեն միայն յատուկ էր, այնպէս խոր արմատացած է Ռուսահայոց սրտերու մէջ, մի այնպիսի դիրք է գրաւած նոցա հոգւոյ խորքերը որ ոչ մի գրիչ չէ կարող նորա բաղխուել առանց փշրուելու։

Րաֆֆին իւր վէպերով ժողովրդեան առաջ չ'բացաւ ոսկեզօծուն դահլիճներ, մատուցոյց չ'արաւ անմատչելի Բարոններ, կոմսեր ու գերակոմսեր, այլ նա չատ անգամ տարաւ հայ գիւղացւոց տխուր խրճիթէն ներս, լացաւ ու լացուց մեզ, տարաւ առաջնորդեց ազգասիրութեամբ ու նախանձով լուսացեալ հայ իշխաններու, մելիքներու, հոգեւորականաց խմբի մէջ, միեւնոյն ժամանակ ցոյց տալով մեզ ճշմարիտ հերոսութեան, քաջութեան եւ առաքինութեան գեղեցիկ տիպարներ. վերջապէս մեզ մօտ ածեց այն բոլորի չուրջը որ մեզ ծանօթ է եւ չատ մօտ մեր սրտին։

Հայ ժողովուրդը, Րաֆֆիի գրուածքներէն ոգեւորեալ՝ ուզեց որ անմահանայ իւր ոգեւորողը։ Ռուս կառավարութիւնն՝ որ ինչ ինչ նկատումներով արգիլած էր մի քանի տարի յառաջ նորա 25 ամեայ յոբելեանը տօնելու, որ ժամանակ լինելիք ցոյցերը իւր անշունչ մարմնոյ չուրջը եղածէն պակաս չ'պիտի լինէին, չ'կարողացաւ արգելք դնել ամբողջ հայութեան բուռն ցանկութեան, որ կուգար իւր վերջին յարգանքը տալու եւ երախտագիտութիւն յայտնելու իւր պաշտած վիպասանի դագաղին. Նորա Թաղման բացի միլիոն ու կէս հայ հասարակութենէն մասնակցեցան նաեւ երրորդական Հայեր. Ռուսներ, Վիրք. Ռուսահայ յետին գիւղը ցանկութիւն յայտնեց մի կերպով մասնակցելու այդ մեծ մարդու Թաղման հանդիսին, մասնակցեցան յետին գաւառի մրգավաճառէն ու ձկնորսէն մինչեւ ամենաբարձր զարգացման հասած հասարակական երիտասարդութիւնը. Րաֆֆին ժողովրդեան ամէն դասակարգերէն միահամուռ յարգուեցաւ, իսկ մի ամբողջ հասարակութիւն երբեք չի սխալուիր։ Կը կրկնենք Րաֆֆին հաւասարապէս գնահատուեցաւ եւ յարգուեցաւ ամենէն, բացի ժամանակասիրոններու մի փոքրիկ խմբակէ՝ որոնք դիւնած առ ի նախանձու խոժոռ և կողմնակի կը դիտեն այն պսակը դէպը ուր կը բարձրանայ նորա մարմինը ամբողջ հոգեկայտի վերայ եւ ուսկից իրաւամբ արժան է դասել Ռուսահայ գնահատող հասարակութիւնը։

ՀԱՅՈՐԴԻ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԳԱՄԱՐԱՆ ԿՂԶԻ (ԿԱՐՄԻՐ ԾՈՎ)

Բ. (*)

ԳԱՄԱՐԱՆ, 11 յունիս

Գամարան կղզին Պապ էլ-Մանտէպի նեղուցէն 160 մղոն հեռի հիւսիսային արեւելեան կողմն եւ հիւսիսային լայնութեան 15 և 16 և Արեւելեան երկայնութեան 40 և 41 աստիճաններուն մէջ կ'իյնայ. տրապիզի ձեւն ունի, որում կցուած են խեչափառի բացուած ճանկերու ձեւով երկու երկայն մասեր. կղզւոյն ամենամեծ երկայնութիւնն է 11 մղոն և ամենամեծ լայնութիւնն է 5 ու կէս. Նաւահանգիստն ձիու պայտի կամ լաւ եւս կիսալուսնի ձեւ մի կը ներկայացունէ. ծովեզրին մօտ դէպ ի հարաւային կողմն հին ամրոցի մը աւերակ չէնքն եւ աւելի մօտն մաքսատան և դրօշմատան (տամկա) հիւղակներն կ'երեւին. Կղզւոյս ծովափին մօտ դէպ ի ներսերը չատ տեղեր երկրաբանական երեւոյթ մի կ'ընծայեն. ծովու խեցեմորթեր, ժժմակներ և ջրէն ծեծուելով խառնշացած խոշոր ժայռեր կը նշմարուին, որք ժամանակաւ ծովու ջրին մինչեւ այն տեղերն ծածկած ըլլալուն նշաններն են, բայց այսօր ծովու մակերեւոյթէն չատ բարձր դիրք մ'ունին, որ կ'ապացուցանէ թէ կղզւոյն այդ մասեր վեր բարձրացած են, այսինքն՝ գիտական լեզուաւ խօսելով, վերամբարձ խաւեր (terrains de soulèvement) են. Գամարան բառին ստուգաբանութեան մասին աւանդութեամբ կ'ըսեն թէ՝ ատենօք Հօտէյտայի տիրող տիրապետի մը Գամար անուն աղջիկն հիւանդանալով, հայրն ճարահատեալ՝ օդափոխութեան համար ղրկեր այս կղզին, որ այն ժամանակ անմարդաբնակ է եղեր, փոխադրելու գաղափարն կը յղանայ և տեսնելով որ օդն առողջաբար կըլլայ իւր աղջկան հիւանդութեան, վերոյիշեալ ամրոցն շինել կուտայ և Եէմէնէն գաղթականներ բերել տալով տեղս կը հաստատէ և կղզւոյն ալ իւր աղջկան անունն կուտայ. բայց թէ ի՞նչպէս Գամար բառն ետքէն Գամարան կ'ըլլայ, որ աւելի յոգնականի երեւոյթն ունի, այդ յայտնի չէ.

Նաւահանգստին խորն լայն քարափ մը շինուած է, որոյ վերայ նորաշէն շէնքեր կը նշմարուին ընդարձակ գետնի մը վրայ շինուած և բոլորտիքն մէկ կանգուն բարձրութեամբ պատով մի չրջապատեալ. սոյն չրջափակի շէնքերն առողջապահական պաշտօնէից յատկացեալ են. ճակատն կրկնայարկ շէնք մի կայ ծովահայեաց, որոյ տակի յարկը կը կազմէ դեղարան մը, երկու գրասենեակ և երկու ամբարանոց, իսկ վրայի յարկին չորս կողմն վրան գոց ճեմելիքով մի չրջապատեալ՝ հինգ իբարու կից ընդարձակ և օդաւէտ սենեակներ շինուած կան, որոց մէջտեղինն միայն քարուկիր է վրայի դրեկաձեւ ժանեւոր տամալիօվն մէկտեղ. միւս չորս սենեակներն իրենց մէջի մէկմէկ փոքրիկ նրբնասենեակովն և տանիքներովն թէեւ տեղական շինուածոց տարազին համեմատ շինուած են, բայց աւելի ճոխ և վայելուչ կերպով. օդն ու հողմն ազատ մուտ գտնելու համար պատուհաններն եղեգեայ վարագոյրով մի և եթ գոցուած են. ապակեայ պատուհանաց նշոյլն անգամ չկայ այս կողմերն, որովհետեւ ապակիներն լուսոյ վառարանի դեր կը կատարեն և անհնար կ'ընեն տանց բնակութիւնն. սոյն վերոյիշեալ սենեակներն բժշկական մարմնոյն բնակարաններն են. մէջտեղինն առողջապահական ընչւյն յատուկ. Այս շէնքին աջ կողմն մէկ և կրնակն երկու կարգի վրայ երկայն քառակուսի ձեւով և երկու կանգունի չափ բարձրութեամբ պատի մը վրայ կառուցուած եօթն գետնայարկ տնակներ եւս կան, որոց առաջինն տեղւոյս առողջապահական կայարանն է, իսկ միւսներուն մէջ կը պատսպարուին առժամեայ գրագիրք և պահապանք. սոյն տնակաց չորս կողմն եւս լայն ծածք մը կը ծածկէ իբրեւ հովանոց և պատուհանք եղեգեայ և քառակուսի վանդակաձեւ են. բոլոր այս շէնքերուն տանիքներն տեղական հիւղակներուն պէս հատուածաձեւ և վրանին ղամբիղի փսիաթով պատած և անոր վրայէն ալ արմաւենւոյ չոր տերեւներով գոցուած են. առաստաղներն և պատերն եւս եղեգեայ և ներսէն ու դրսէն փսիաթապատ են, որով օդոյ ջերմութիւնն ներս չ'թափանցեր.

Այս չրջափակէն դուրս և քիչ մը հեռուն կ'երեւին գիւղացւոց 150ի չափ հիւղակներն, որք հողին մէջ թաղուած և փսիաթէ չուաններով իրարու կապուած ծառի հաստ ճիւղերէ և գերաններէ բաղկացեալ և առանց պատի և բեւեռի շինուած և ներսէն ու դրսէն փսիաթապատ ցած և անօդաւէտ բնակարարաններ են, որոց տեղացիք Աչէշ անունն կուտան, որ «...» ... ըսել է. սոքա եւ մի և նոյն ձեւն ունին և պատուհաննին բակին կողմէն է միայն. Քանի մը ժամ հեռուները չորս գիւղակներով, որք գիւղացւոց հիւղակներէն աւելի բարձր և ճոխ կերպով շինուած և լայն ծածքով մի չրջապատեալ են եղեգեայ պատուհաններով, սոյն հիւղակաց ներսի կողմն 50 60 հոգի հանգիստ կերպով կրնան օթեւանիլ. ասոնցմէ քիչ մի հեռուն բժշկին և կեդրոնը պահապանապետին յատուկ հիւղակները կան իրենց ամեն պարագայիւք. աւելի հեռուն անջատեալ տեղ մի հիւանդանոցին ծովահայեաց հիւղակը կ'երեւի, ուր կը խնամուին հիւանդք՝ եթէ պատահին. բաւական թուով եւս ճեմիչներ շինուած են հիւղակաց դրսի կողմերն և հեռուն, որոց մէջ ամեն օր հականեխիչ տեղեր կը լեցուին և ստէպ մաքրուելով ծովը կը թափուին. հիւղակաց մէջ տեղերը քարուկիր և երկաթեայ ջրամբարներ զետեղուած են միշտ ջրով լեցուն և պատրաստ. Իւրաքանչիւր բանակետղ իրարմէ բաւական հեռի կը գտնուին և բոլորտիքնին զինուորական չղթայ կազմելու համար տեղ տեղ հովանոցաձեւ դիտանոցներ դրուած են, ուր տիւ և գիշեր կը հսկեն զինուորք օրինազանցութիւն մի չպատահելու համար. ծովակողմէն եւս ուխտաւորաբարձ նաւուց վերայ հսկելու համար մարտանաւ մի կ'սպասէ նաւահանգիստն, որ ամեն տարի ուխտագնացութեան միջոցին տեղս գալու պաշտօնն ունի, ինչպէս նաև Հօտէյտայէն ջոկատ մի զօրք եւս կը ղրկուի ժամանակին. Ուխտաւորաց առողջապահական վիճակին վերայ ի մօտոյ հսկելու համար փոխանակաւ մէկ մէկ բժիշկ եւս հետերնին կ'սպասէ ցլրուռմ որոչեալ պայմանաժամուն. սոյն փափուկ և դժուար պաշտօն յանձնուած է առողջապահական առժամեայ յանձնաժողովը կազմող բժշկաց, որք այս տարի հինգ հոգի են ընչիւ բժշկէն զատ. սոյն յանձնաժողով ամեն տարի ուխտագնացութեան ժամանակ տեղս կը ղրկուի. Ընդհանուր ուխտաւորաց և մասնաւորապէս ազգատաց հանգստաւէտութեանն ու բարեկեցութեան ի մօտոյ հսկելու և ի հարկին պարտ ու պատչաճն տնօրինելու պաշտօնով այս տարի յատուկ պաշտօնակալ մի եւս ղրկուիլը վէհ. Կայսրն հրամայած ըլլալով՝ առողջապահական խորհրդը սոյն մարդասիրական պաշտօնին կոչած է Մէտինէի առողջապահական բժիշկ զօրավար Վսեմ. Հիւսնի փաշան, որոյ անուանումն լրագրաց միջոցաւ արդէն ծանուցուեցաւ և որ ամսոյս 2ին տեղս ժամանեց, ուր պիտի մնայ գրեթէ ամիս ու կէսի չափ և վերջին ուխտաւորի չոգենաւով պիտի վերադառնայ Ճիտտէի ճամբով յիւր պաշտօնատեղին. Տեղւոյս մաքրանոցի տնօրէնութիւնը դա՛րձեալ ըստ առաջնոյն առողջապահական ընչիւ Տր. Միքէի վերապահուած է. Կղզւոյս հարաւային թեւին վերայի միակ բանակետղն հրնտախտի դէպք ունեցող ուխտաւորաց համար վերապահուած է ծովեզրին մօտ քարուկիր մեծ մթերանոցով մի, ուր պէտք է փոխադրել նաւուն բոլոր վաճառքն, որք ըստ տեսակին ծխման (fumigation), մաքրական միջոցներու (désinfection) և հովահրման (aération) կ'ենթարկին.

Հնդկաստանէն եկող ուխտաւորք 10 օր, իսկ Ճավացիք 5 օր միայն քարանթինա կ'սպասեն. իսկ եթէ Տէր մի՛ արասցէ, թէ՛ ճանբան և թէ գալրնէն վերջ մէջերնին հնտախտի դէպք պատահի, նուազագոյն քարանթինանին 15 օրուան կը բարձրանայ և ամեն մէկ նոր դէպք պատահելուն սոյն քարանթինայի օրերը կը նորոգին. Մինչեւ հիմայ 15 չոգենաւ և 4 առագաստանաւակներ և 12,000ի չափ ուխտաւորք առանց ո՛և է կասկածաւոր կամ հրնտախտի դէպքի քարանթինանին ամբողջացնելով ի Ճիտտէ ուղեւորեցան. սոյն վաղաժաման ուխտաւորաց չատերը նախապէս Մէտինէի ուխտատեղին կ'այցելեն Ճիտտէէն ցամաքի և կամ ծովու ճամբով և անտի ցամաքէն կ'ուղեւորին ի Մէքքէ զոհագործութեան տօնին՝ որ տեղի կ'ունենայ Զիլհիճճէ լուսնական ամսոյ 10ին՝ ներկայ գտնուելու համար, իսկ ապաժամանք նախ Մէքքէի ուխտը կատարելով ցամաքէն Մէտինէ կ'ուղեւորին, ուստից դարձեալ ցամաքէն Եամպօի նաւահանգիստն երթալով, անդ սպասող չոգենաւերով հեռուհեռու հայրենիքնին կը վերադառնան. Կ'երեւի թէ այս տարի ուրիշ տարիներէ աւելի թուով ուխտաւորք պիտի գան, որովհետեւ մեծ ուխտագնացութեան (Հաճճ էլ էքպէր) տարի է, այսինքն՝ զոհագործութեան տօնն ուրբաթ աւուր պիտի պատահի.

Տեղւոյս մաքրանոցն (lazaret) որ աշխարհիս վրայ միակ մեծագոյնն է կըրնայ ըսուիլ, նաւարկութեան դիւրութեան համար իւր օժանդակ մէկ ճիւղն ունի Ճիտտէի դիմացն Ապու Սաատ անուն կղզւոյն վրայ, ուր ուղղակի երթալու արտօնեալ են այն չոգենաւք և նաւք, որոց ուխտաւորաց թիւը նաւուց տակառաչափին (tonnage) 100ին 5ը չանցնիր. նոյն մաքրանոց գրեթէ ամբողջ տարին կը գործէ, որովհետեւ ամեն եղանակի մէջ ուխտաւորաց գալուստը գրեթէ պակաս չէ, իսկ տեղւոյս պաշտօնն ամեն տարի լուսնական Րէճէպ ամսէն սկսեալ ցվերջ Զիլհիճճէ ղակներ եւս կը գտնուին. Վերոյիշեալ շէնքերէն զատ՝ քարանթինա սպասող ուխտաւորաց համար կղզւոյն հարաւային թեւին վրայ մէկ և հիւսիսային արեւմտեան ընդարձակ թեւին վրայ հինգ բանակետղներ (campement) կառուցուած են, իւրաքանչիւրը կանոնաւոր կերպով կարգադրուած 16 22 հիւղակներէ բաղկացեալ. Այսօր երկար միջոց տեղս կը մնայ ամիս միայն կը տեւէ. Բժշկական Յանձնաժողովոյ անդամք եւս նոյն թը ւականէն Պոլիս կը վերադառնան և տեղս կը մնան միմիայն եւրոպացի գրագիր մը իբրեւ տնօրէն մաքրանոցին, հինգ առողջապահական պահապանք (garde de santé) և մէկ պահապանապետ. ընչիւ բժշկին՝ որոյ պաշտօնն եւս միայնուն է, ընդհանրապէս քանի մը ամսուան համար արձակուրդ կը տրըուի. սոյն գրագրին և պահապանաց պաշտօնն է շէնքերուն պահպանութեանն հսկել և հարկ եղած նորոգութեանց ձեռնարկել և ամեն բան պատրաստել ապագայ ուխտագնացութեան եղանակին համար. Գրագրին հետ է եւս իւր կինն, որք անզաւակ են. բժշկական մարմնոյն յատուկ չէնքին ձախ կողմն իրենց համար փառաւոր գիւղատնակ (chalet) մի կառուցած են կիսով տեղական շինուածոց տարազին համեմատ, մէջը մի պարտիզակով և աղաւնոցով եւն. Սոյն տիկին միակ եւրոպացի կինն է կղզւոյս մէջ բնակող բոլոր տարին, բայց այս տարի բարեբաղդ էր իրեն ընկերուհի մը եւս գտնելով յանձին Յանձնաժողովոյս բժիշկներէն եւրոպացւոյ մի տիկնոջ, որ եւս իրենց պէս անզաւակ գոլով՝ ընկերացած է իւր առն. սոյն երկու տիկնայք իրարու հետ կ'ապրին դժբաղդաբար ո՛րպէս՝ ինչպէս որ երկու կիներ կ'ապրին երբ մէկտեղ գտնուելու հարկին մէջ ըլլան. Եւրոպացի և մինչեւ անգամ Թուրք կանանց միայն տրուած է այսպիսի տարօրինակ կեանք մի անցունել՝ հետեւելով իրենց արանց ուր որ բաղդը մղէ զանոնք, իսկ մեր փափկասուն հայուհիք եթէ բացառաբար այսպիսի կեանք մը վարելու յանձնառու ստիպուին և կամ քաջասրտութիւնն ունենան, չատ մը զգուելով այդ առանձնակեաց կեանքէն՝ հեռու կամ մօտ ազգականներուն անչէք կարօտն և կամ գործին կրօնական գոյն մը տալով, ան տեղ եկեղեցի չգտնուելէն և ի՛նչ գիտնամ, այլ եւս չատ մը անտեղի պատճառներ պատրուակելով և երբ ուրիշ ճարերնին հատնի, իրենց վերջին զէնքը (լացն ու ողբը) գործածելով, վերջապէս կը յաջողին խեղճ այրերնին զրկել և զինքն անօք ու անօգնական միայնակ թողուլ ճակատագրի պատահարաց դէմ.

Տեղւոյս կլիման Կարմիր Ծովու մէջ ամենէն առողջարարը կը համարուի, երկիրն աւազուտ և ժայռուտ անհուն անապատ մի է անպտղաբեր, միայն թէ կէս ժամու չափ հեռուն ջրոտ գետնի մը վրայ քանի մը գաճաճ արմաւենեաց խումբ մը կ'երեւի. ջուրը թէեւ առատ, բայց հորի ջուր է և խիստ թեթեւ կերպով աղեհամ. տարին մէկ կամ երկու անգամ միայն հեղեղանման տեղատարափ կ'անձրեւէ նոյեմբեր և դեկտեմբեր ամսոց մէջ և երբեմն ալ երբեք չանձրեւեր. Կղզիս կը պարէնաւորի Ճիտտէէն, Հօտէյտայէն և մօտակայ Լոհէյայէն. բազմաթիւ ուխտաւորաց պարէնաւորման մասին ամէն տարի կանխաւ միջոցներ ձեռք կ'առնուին. Արաբիոյ մէջ առ ի չգոյէ կանաչ խոտի, կենդանեաց ուտեստ ընդհանրապէս վայրի եղեգի չոր բոյսն և չատ տեղ ալ կտաւատի, հունտի մրուրն (քիւսպէ) ըլլալուն մսերն բնականաբար պարարտ չէ և անհամ է. Ջերմութիւնն ցարդ հաբիւթթիւ ջերմաչափի 39 աստիճանն չանցաւ, բայց ո՛չ այնչափ ջերմութեան աստիճանն է որ կը նեղէ ու կը չարչարէ զմարդ, այլ օդոյ կատարեալ հանդարտութիւնն է որ մարդուս մարմինը քրտինքի մէջ կ'ողողէ և դժոխային հեղձուցիչ ջերմութիւն մի պատճառելով՝ շնչառութիւնն կը դժուարացնէ. իսկ ընդհակառակն՝ երբ մինչեւ իսկ թեթեւ սիւգ մի կը փչէ, հոգ չէ՛ թէ ջերմաչափն ո՛րչափ բարձր աստիճանի հասած ըլլայ, ազատ չունչ կ'առնէ մարդ և տաքէն նեղիք երբեք և ո՛չ ալ կը քրտնի. դժբաղդաբար օդոյ կատարեալ հանդարտութիւնն ստէպ կը պատահի սոյն եղանակիս մէջ, մանաւանդ չատ անգամ գիշերն ամբողջ, որք ըստ մեծի մասին խիստ խոնաւ ալ են. Գալով առողջապահական անդամոց տեղս անցուցած կենաց, պաշտօննուս բերմամբ բըն և բառին բուն նշանակութեամբ կղզիացեալ կեանք մի է անցուցած կենաքերնիս, զուրկ արտաքին աշխարհի հետ հաղորդակցութենէ, կանաչեղէնի հոգեզմայլ տեսքէն և ճերմակ դէմքի տեսութենէն, զոր մի՛ միայն յանձին թէ՛ մեր ընկերակցաց և թէ՛ չոգենաւուց օտարազգի նաւապետաց վայելելու դատապարտուած եմք. Պէտք է եւս յիշել թէ այս տարի յանձնաժողովոյ բժշկաց բացառաբար երկրորդ պաշտօն մի ալ յանձնուած է. Հօտէյտայի առողջապահական բժիշկն անձնական առողջութեան պատճառաւ բացակայ գտնուելուն՝ մէկ մէկ ամսոյ համար իւրաքանչիւր բժիշկ փոխանակաւ անդ երթալ և նորա տեղ տեղակալելու պարտաւոր է. ամիս ու կէսէ վերջ ի'մ կարգս է, ուր և ո՛չ մէկ պատճառաւ կը փափագիմ երթալ, այլ միայն երկրորդ անգամ և աւելի ժամանակ կարենալ վայելելու համար իմ ազնիւ բարեկամին Սեթեան Տիգրան էֆէնտիի ցանկալի տեսութիւնն որ առաջին անգամ ա՛յնքան փաղանցուկ եղաւ, թէեւ նորա քաղցր տպաւորութիւնը մտասեւ պիտի մնայ յիս. Ուրանց տեղս վերադառնալու անդ սխրտի միամ ցլրումն Յանձնաժողովոյ պաշտօնին որ է 25 օգոստոս.

Ցեղուած փակելէ յառաջ հարկ կը համարիմ հետեւեալ տեղեկութիւններն եւս յաւելուլ. Կ. Պոլիս գումարուած Միջազգային Բժշկական Համաժողովոյն վեցերորդ որոշման համեմատ՝ Առողջապահական Վարչութիւնն 1867 Թուականին Հիճազ ղրկած բժշկական յանձնաժողովոյն մէջէն մասնաժողով մը ընտրած էր երեք բժիշկ և մէկ ո՛չ-բժիշկ անդամներէ բաղկացեալ, որոյ մէկ անդամն ըլլալու պատիւն ունեցած էի. սոյն Մասնաժողովոյ պաշտօնն էր Կարմիր ծովու նաւահանգիստներն և Պապ էլ Մանտէպի նեղուցէն դուրս Օպօք և Թաճուրայի ծոցերուն դիրքերն հետազօտելով Մէքքէ երթալիք ուխտաւորաց համար մեծ մաքրանոց մը կազմելու յարմարագոյն տեղ մը գտնել. սոյն պաշտօն ի գլուխ հանելու համար կառավարութիւնն Իպսէ անուն մարտանաւը վերոյիշեալ մասնաժողովոյ տրամադրութեան ներքեւ դրած էր. Տօթակէզ կլիմայի մը տակ 36 աւուր տարժանելի և արկածալից ճամբորդութենէ մը ետք, որոյ մանրամասնութիւններն նոյն տարւոյ յուլիսի թուականաւ Մամուլ պատուական լրագրոյ հաղորդած եմ, Ճիտտէ վերադառնալով մասնաժողովն իւր մանրամասն տեղեկագիրը պատրաստեց և Վարչութեան ուղղեց. սոյն տեղեկագիր առողջապահական ժողովէն նոյն տարւոյ 3/15 հոկտեմբերին գնահատուելով՝ մասնաւոր տետրակի մը ձեւով ի հրատարակութիւն տրուեցաւ «Տեղեկագիր Հիճազի առողջապահական Օսմանեան յանձնաժողովոյ ի վերայ հետազօտութեան նաւահանգստաց Կարմիր ծովու» անուամբ, որ ետքէն արտատըպեցաւ յիշատակաց արժանի հանրածանօթ հանգուցեալ Տր. Ֆօվէլ ուսուցչին խնամօք «Առողջապահական միջազգային համաժողովոյ աշխատութիւնք» անուն հրատարակեալ մէկ գրքին մէջ. Այս մեր պաշտօնի մասին ինչ որ այն ատեն Մամուլի մէջ ըսած եմ, նոյնն կրկնել պատշաճ կը դատիմ. այն է թէ՛ մեր ուղեւորութիւն խիստ նմանութիւն մ'ունէր Քրիստափոր Գոլոմպոսի սատանձնած ուղեւորութեան, սա տարբերութեամբ միայն՝ որ նա անծանօթ աշխարհն գտնելու ձեռնարկած էր, իսկ մեք ծանուցեալ աշխարհին մէջ անծանօթ երկիրն գտնելու հետամուտ էինք, զոր գտանք իսկ. Նոյն տեղեկագրոյ վերջն մեր եզրակացութեան մէջ սապէս տեղեկագրած եմք. «Ուխտաւորաց համար մաքրանոցի մը հաստատութեան մասին Գամարան կղզին ամենամեծ առաւելութիւններ և նուազ անպատեհութիւններ ունեցող միակ վայրն է.» Այլեւայլ ներքին և արտաքին դժուարութեանց պատճառաւ սոյն որոշում 15 ամբողջ տարիներ անգործադրութեան դատապարտուելէն ետք՝ առողջապահական Վարչութիւնն 1882ին միայն վերջապէս յաջողած է կղզւոյս մէջ ձեռնարկել մաքրանոցի մեծածախս շինութեանց և միայն կերպով հաստատել զայն. իսկ Կարմիր ծովու արաբական եզերաց և կրօնական տեղեաց վերայ առողջապահական կանոնաց գործադրութիւնն կ'սկսի 1866 թուականէն մինչեւ երեք տարի առժամեայ բժշկական յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ, երկու վերջին տարիներն իմ եւս անդամակցութեամբ. իսկ վերջնական կազմակերպութիւնն և պաշտօնէից մրնայուն կերպով անուանումը կը սկսի 1869 Թուականէն, յորում առաջին առողջապահական ընչիւն ի Ճիտտէ ըլլալու պատիւն ինձ շնորհուեցաւ ի վարձատրութիւն, յորմէ երկրորդ տարին հրաժարիլ պարտաւորեցայ վատառողջ կլիմային անձնական առողջութեանս վրայ ներգործած վնասաբեր ազդեցութենէն ստիպեալ և սրտի ա՛ն ղօհունակութեամբ՝ որ սոյն նոր կազմակերպութեան ի գլուխ հանման մասին հարկ եղած գործակցութեանս բաժինն արդէն վճարած էի և առողջապահական գործոց մեքենայն կանոնաւորապէս բանիլ սկսած էր.

Սոյն պատմութենէս կրնայ երեւակայուիլ թէ՝ երբ այս անգամ 21 երկար տարիներէ յետոյ երկրորդ անգամ այս կղզին ոտք կոխելու պատիւն ունեցայ և երբ տեսայ զայն գրեթէ բոլորովին կերպարանափոխեալ և մեծ մաքրանոցի մի համար հարկ եղած ամեն շինութեամբք ճոխացեալ, ուր դրամն երբեք չէ խնայուած, վերջապէս՝ երբ հիացմամբ ականատես եղայ այս ամեն աշխատութեանց և 21 տարի յառաջ մեր խուզարկու մասնաժողովոյն որոշումն ա՛յսպէս լիուլի պըսակեալ գտայ, կրնայ երեւակայուիլ թէ՝ կ'ըսեմ, ի՛նչ մեծ հաճոյք և ի՛նչ անբացատրելի գոհունակութիւն զգացի սրտիս մէջ. Կարմիր Ծովու արաբական եզերաց վրայ առողջապահական կանոնաց հաստատման գործոյն մէջ ունեցած առաջին դերիս պատճառաւ՝ հակառակ կլիմային վատառողջութեան, բնական համակրութիւն մի գոյացած է յիս և ներքին հրճուանք մի կ'զգամ տեսնելով նոյն կանոնաց կանոնաւոր յարատեւութիւնն, որոց հաստատման դժուար գործոյն դառնութիւնն առաջինն ճաշակած ըլլալու առիթն ունեցած եմ.

Գամարանի առողջապահական առժամեայ Յանձնաժողովոյն անդամ

ՏՈՔԹ. Ֆ. Ց. ՍԱՀԵՋԵԱՆ

(*) Տես. երեքշաբթի աւուր թուէն եւ վերջ.

ՅՈՎՆԱՆ ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԳՂԵԳԱՐԵՆԻ ԻՆՉԱՑԵՐԷՆ
ԳՐՊԱՆԻ
ԲԱՌԱՐԱՆ
ԲԱՌ 25,000
ԳԻՆ ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ՂՐՇ
ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

Սոյն Ֆռանսահայ Գրպանի Բառարանս հակառակ իւր փոքր ծաւալին ու համեստ գնոյն կը պարունակէ գրեթէ մեծ բառագրոց չափ բառ և ոճ. Անձուկ միջոցի մէջ հեղինակն յաջողած է յաճախ զետեղել աշխարհաբար բառերուն եւ ոճերուն քով գրաբար համանիշներն ալ, որք անհրաժեշտ են մատենագրական գործոց թարգմանիչներուն. Ի հարկին բառերուն տաճկերէններն ալ դրուած են, որպէս և անկանոն արտասանութիւնք. Սոյն նիւթական ու բարոյական առաւելութիւններէն զատ՝ կարեւոր թերի մ'ալ կը լնու Գրպանի Բառգիրքս, որուն կցուած է պատմական, աշխարհագրական ու դիւցաբանական անուանց բառարան մը. Բառագիտութիւն վերնագրեալ հատուած մ'ալ ուր համառօտիւ կ'աւանդուին բառակազմութեան կանոնք՝ եզական գործ մը կը կացուցանէ Գրպանի Ֆռանսահայ Բառագիրքը. 198 3—5

Գինն է միայն 12 դահեկան.

ՏՕՔԹ·ԼՕՌ ՏԱՏՈՒՐ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ կոկորդի, ականջի, քիթի, բերանի և փողի ամեն տեսակ հիւանդութեանց, Վ.ԿԱՑԵԱԼ փարիզի, Լոնտրայի և Վիեննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ, ՓՈՐՁԱՌՈՒ Եւրոպիոյ երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատասիրութեամբ, Մայրաքաղաքս վերադարձած լինելով, իւր բնակութիւնն հաստատած է ի Մեծ փողոց Բէրայի, թիւ 447 տունը, կից Ռուսիոյ Դեսպանատան, ուր ամեն օր կ'ընդունի իրեն դիմողներն առաւօտեան ժամ 9էն մինչեւ կէսօր և կէրակներէ զատ ամեն օր ժամ 2է մինչեւ 5 (ը. ն.) Պոլսոյ կողմը, Պաղչէ-Գաբու, Համիտ'յէ-Ճատտէ, Թիւրպէին դիմաց, Թիւ 8, ուր չորեքշաբթի օրերը ձրի կը դարմանէ. 7179

Կ. ՖԷՍԼԻՔԵՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԻՈՐԻ
Քալըաքճըլար-պաշը Սէֆէթճի խան Թ. 16
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Մահմուտ-փաշայի գլուխ Թարագճըներու կարգը Թիւ 218
ԳՈՐԾԱՐԱՆ՝ ՊՐՈՒՍԱ ԿԷՅՎԷ-ԽԱՆ

Սոյն բազմամեայ վաճառատունն որ ցարդ մեծաքանակ միայն կը վաճառէր հրապարակի վրայ, մասնակարգելով գլխաւորապէս Շուկայի խանութպաններ, այս անգամ որոշած է նաեւ փոքրաքանակ ի վաճառ հանել իւր ապրանքներն.

Ասի ճշմարիտ բաղդ մ'է անշուշտ ամեն անոնց որք հարսանեաց, ծովու եղանակի, կամ ո և է առթիւ խավլըի, պուռնուղի և սոյն ճիւղի վերաբերեալ ապրանաց գնման համար, Շուկայի խանութպաններու ձեռք իյնալով թէ՛ ընդհանրապէս ապրանաց լաւը չեն գտներ և թէ բարձր գիներ կը վճարեն.

Տեարք Կ. Ֆէսլիքենեան և ընկերք նոյն իսկ իրենց գործարանին արտադրութիւններն ի վաճառ հանելով, բնականաբար այնպիսի համեստ գներ կըրցած են սահմանել որոց կարելի չէ մրցիլ.

Վաճառատան նշանաբանն է ուղղութիւն, ապրանաց ընտրութիւն և գներու չափաւորութիւն.

1878 5—20

ՍԳՈԴԻ ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Ֆիորէնձա, 16 յուլիս 1885

Պարոնայք Սգոտ և Պոուն,

Ստորագրեալս, ուսուցիչ ազատ բժիշկ Ֆիորէնձայի բարձրագոյն ուսմանց Արքայական Կաճառին մէջ, կը յայտարարէ թէ գործածած է Պ. Պ. Սգոդի և Պոունի պատրաստած Մորիւ ձկան իւղի Օշարակն, և տղայոց համար դիւրագործածելի և դիւրամարս գտած է զայն.

Կը յայտարարեմ նաեւ թէ օգտակար գտած եմ զայն ճռզածութեան և խոյլի մէջ. Առ այս կ'ստորագրեմ. ՏՐ. ԲԻԷՏՐՕ ՁԷԼՈՆԻ

1691 Մանկական հիւանդութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՖԷԹՎԱՐԷՆԱՃԻ

Տէրտէսմը Թամիր օլան Պապը վալի Ֆէթվարէնաճի սաչագըլարընա գօնուլաճագ պօրուլար իլէ օլուգլարըն գալայ վէ քէօմիւր վէ Թուզ բուհը վէ նէշատըրը ...Թաշ... օլաբագ իմալիյէսի իլէ եէրինէ վազ իտիլմէք իւզրէ պօրըլարըն պէհէր արշունը պիր ղուրուշ վէ օլուգլարըն պէհէր արշունը տա օթուզ բարայա, վէ միւպայեաասընա լիւզում կէօրիւնէն եէտիլէք միչէ տիրէք տախի միւնագասա վարագասընտա մուհարրէր օլան իպատը միւճիպինճէ պէհէրի եիրմի ղուրուշա թէդարիքը իլչէտիկինտէն, Թէմմուզըն րումինին եէտինճի բէնշէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօգուզա գատար թէնզիլաթ իճրա իթմէք վէ չէրաիթի հագգընտա թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէրին պէհէր կիւն իտարէյէ մուհասէպէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի վէ եէվմը մէզքիւրտէն Թէմմուզըն տօգուզընճը ճումա իրթէսի կիւնիւ սաաթ տօգուզա գատար եիւզտէ պէչ Թէմինիլէ լաղըմ կէլէնէկլի իլան օլունուր.

5 Թէմմուզ 304 1912
1—2

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

Ինգարէ վիլայէթինտէ քհային կիւմատէնինին իչպու 304 սէնէսի տօսթօս իպթիտասընտան իթիպարէն 5 սէնէ միւտտէթ վէ չէրաիթը լազըմէ իլէ իհալէսի իճրա դըլընմագ վէ իչպու Թէմմուզը րումինին 13իւնճիւ չարչէնպիհ կիւնիւ գարարտատէսի չէքիլմէք վէ անտէն սօնրա 24 սաաթ զարֆընտա 100տէ 5 զամմ գապուլ իտիլմէք իւզրէ միւզայէտէյէ գօնուլմուշ օլտուղընտան, մատէն ը մէզքիւրէ թալիպ օլանլարըն վէ չէրաիթը միւզայէտէյի անլամագ իսթէյէնլէրին Տէրսաատէթտէ Օրման վէ Մէատին իտարէի ումումիյէսինէ վէ մահալլինտէ մէզքիւր վիլայէթէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

6 Թէմմուզ 304 1927

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127

ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200

ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի անկի նն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէչ գուլաճըլըգ բէպիր Դաւթամուսնի իբի ատէտ էլլի պին, պէշէր ատէտի պիր ղուրուշ օթուզ բարա.

Պէչ գուլաճըլըգ թէրպիյէ իբի ատէտ պէշ պին, պէշէր ատէտի պիր ղուրուշ պէշ բարա.

Պէչ գուլաճըլըգ սաղիր գասթամունի իբի ատէտ սէքսէն պին, պէշէր ատէտի պիր ղուրուշ եիրմի բարա.

Եէթմիշի պիր տէնկ իպլիտ ուրղանի ատէտ սէքիզ պին, պէշէր ատէտի պէշ ղուրուշ եիրմի բարա.

Ինճէ սայէ գըննապը գըյէի ճէտիտ եիւզ, պէշէր գըյէի ճէտիտի օն տէօրթ ղուրուշ.

Գուրշունի պօյալը ասթարլըգ ամէրիգա թօբ եէտի եիւզ, պէշէր թօբը ալթմըշ ղուրուշ.

Եէշիլ եուն Բուժէլի զայթանը արշունը ճէտիտ եիրմի իւչ պին պէչ եիւզ պէշէր արշունը ճէտիտի օն պիր ղուրուշ.

Կիւմիւշ սախթիյան ատէտ գըրգ պին, պէշէր ատէտի օն պիր ղուրուշ.

Եէրլի գըրգըմ բէչի գըլը գըյէի ճէտիտ եիրմի իբի պին, պէշէր գըյէի ճէտիտի պէչ ղուրուշ եիրմի բարա.

Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սէրրաճխանէ անպարլարը իլէ մուլթագա ֆապրիգաը իչին միւթթախէզ Նիւմունէլէրի վէ շուրութը մուգարրէրէլէրի վէճհլէ միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայէ գօնուլան պալատէ մուքաթթամ տօգուզ գալէմ էշեա Ֆիյաթը մուրագգամալէրի վէճհլէ թալիպլէրի եօգտէսինտէ օլուպ Թէմմուզը րումինին օն իւչիւնճիւ կիւնիւնէ գատար պէշէր կիւն միւնագասալարը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիէի վիրիլէճէկինտէն, իթթասըլա վէ օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ եիւզտէ պէչ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թէմմուզ 1888 — 1947

Նօ. 1 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ սէրրէճխանէ անպարընա պիր աէնէ խիթամընա գատար լիւզումի մըգտար Թէօլիմ օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայէ գօնուլան բիրինճ Թարաքը ... պէշէր գըյէի ճէտիտի իբի ղրուշ օն բարալը Թալիպի եօգտէսինտէ օլուպ Թէմմուզը րումինին օն պիրինճի կիւնիւնէ գատար պէշէր կիւն միւնագասաը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիէի վիրիլէճէկինտէն իթթասըլա վէ օն իքինճի կիւնիւնտէ եիւզտէ պէչ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

5 Թէմմուզ 1888 — 1948

Նօ. 2 — 2—3

ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ ունեցողներն, որոց կեանքն աճաելի տանջանք մ'է, մշտատեւ չարչարանք մը, ինքզինքնին հանգարտեցնելու պատրուակաւ՝ ինքզինքնին կը թունաւորեն Թմրեցուցիչ կազմութիւն ունեցող թուղթերով, փոշիներով, Սիկարէթներով, որոց յաճախակի գործածութիւնը վաղերան մը կը հանգարտեցնէ զիրենք, այլ ապահովապէս կ'սպաննէ։

ՇՆՉԱՐԳԵԼՆԵ՛Ր

Շնչարգելութեան միակ բուժիչ դեղն է ԱՍՏԵՂ ՀԵՂՈՒԿՆ (LA LIQUEUR DE L'ETOILE)

Պ. Ժ. ԼԱՍԴԻ, դեղագործ-քիմիագէտ ի ՊՈՐՏՕ

Գրեցէք նման պատասխանի համար Թղթադրոշմով, և Չբիապէս պիտի ստանաք ամէն տեղեկութիւններն իւր դեղին և իւր ազդուութեան բազմաթիւ ապացոյցներուն վրայ։

ՄԱՐԻՕ ԼԸՏՕ, դեղագործ-քիմիագէտ, 164, Սէնթ-Գաթերին փողոց, ՊՈՐՏՕ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են՝ ի Պոլիս, Քիւչիւքեան եղբարք, Էմին Էօնիւ, 77. Վ. Քասապեան, Պահչէ-Գաբու, 13. Պ. Պ. Վ. Անտիփեան և ընկ., 14, Սուլթան-Համամ.—Բերա, Քանդրալ եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թէոտորիտէս, 244. Պ. Էօժէն Տէլլասուտա, 328։

1698

Յ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ ԲՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Կ'ընդունին ամէն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնառութիւններ որք կը գործադրուին չահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով. հասցէ O. Séropian & Cie Marseille. հեռագրոց համար, Séropian Marseille.

1834

ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹԻՒՂ

Իփօֆօսֆիթ ով լոյծ և ասպալ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը

Կը բուժէ անարիւնութիւնը

Կը բուժէ խոյլերը

Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները

Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը

Կը բուժէ մանկանց ճռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակատարք են Համմեր և Հերմէլ, Պոլիս։ 1691

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 Ֆրանք
Պահեստի »	2,825,000 Ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւ ն պարունակող ծրարներ, որք յանձնուած են ամենայն ինքնատիրական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 Ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ. ԼԸԹԷ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՍՐԻԻ

1132 Ընդհանուր Գործակատարք ի Կ. Պոլիս այս երկու Ընկերութեանց

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

SOUTH BRITISH AND NATIONAL — ՍԱՈՒԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԷՇԸՆԸԼ

Ստորագրեալ դրամագլուխ	4,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի »	500,000	» »
1873էն ի վեր վճրլ. կորուստք	2,500,000	» »

GLASGOW & LONDON — ԿԼԱՍԿՕՈՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՈՖՄԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

(1880) Պոլիս, Սու Թամ Համամ, Սայտիէ խան, Թիւ 13, 14, 15

ՖՐԱՆՔՕ—ՀՈՒՆԿԱՐԻԱՅ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՒՏԱՐԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էօժէն Բաբաքօր

» Լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալըօղեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տերունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնիա, եւն եւն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախնական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն յեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիոյ-Հունգարական կառավարութեան նշանակած Տեսչութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանքի պատկառելի գումար մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։

654

L'EQUITABLE

ԷՔԻԹԱՊԸԼ, ապահովագրական ընկ. ընդդէմ հրդեհի

Կեդրոնատեղի՝ 5, Սրէդրի փողոց Բարիզ

Այս ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովագրէ կարասիներ, անշարժ կալուածներ, ապրանքներ մաքսատան կամ մթերանոցի մէջ, շահաւէտ պայմաններով.

Դիմել առ ՊԵՏՐՈՍ ԱՄԲԱՐՃԵԱՆ

Ընդհանուր գործակալ ընկերութեան

12—26 1830 40. Թաշ խան, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս

ԳԱՐԵՋՈՒՐ ՏԱԿԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍԻՆՆՖԷԼՏ (ԿՐԱՉ)

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՐԻՆԻՆԿՀԱՈՒԶ ԵՂԲԱՐՑ

ԱՄԵՆԷՆ ԸՆՏԻՐ ՏԵՍԱԿ ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ

Ընդհանուր կեդրոնատեղի Մ. ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆՔԼ

Վոյվոտա, Վիզալիս խան, Ղալաթիա, Էլլիկ խանի քով

ՍԻՆՖԷԼՏի գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐԱՉ քաղաքին մէջ (Իտրիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ'է՝ 1852ին հիմնեալ, և Աւստրեհունգարիոյ միւս գարեջրի գործարանաց արտածման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։

Սպինֆէլտի գործարանն 1887ին արտադրած է 45,000 հարիւրատ խմր։ 1713

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՁԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼԸ

Տօքթօր Այէրի Չէրրի փէքթօրալը բաղկացնող նիւթերը թէ Ամերիկա եւ թէ Պոլիս հրատարակուած են, ուզողը կրնայ մեր մաղազայէն դեղագիրը ստանալ։ Բժիշկներն իսկ կը յանձնարարեն այս դեղը հիւանդներու։ Եզական դեղ ու դարման է հարբուխի, հազի եւ կոկորդի ու կուրծքի հիւանդութեանց. Բազումք վտանգաւոր հիւանդութենէ ազատած են սորա միջոցաւ։ Նոր սկսած թոքախտը կը բուժէ եւ յառաջացեալ թոքախտ ունեցողներու նեղութիւնն ամենայնիւ կը մեղմացնէ։ Դեղավաճառք կը ծախեն։ Այէրի Չէրրի Փէքթօրալը հարցունելու է։ Կեդրոնատեղին է Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունն որ ի Ղալաթիա։

Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայէն նոր եկած ոսկեզօծ իրեր որք գրեթէ ոսկւոյ նման տեւողական են ու զմայլելին, ինչպէս են Թեւնոցի ու կուրծքի կոճակներ, ժամացոյցի շղթայք կանանց եւ սորանց համար, պրոշներ, մանեակներ, օղեր և այլն. Եկած է նաև Նորեւոյ քարիւղի լամբաներ 60 եւ 80 ճրագի լոյսով։ Ընտիր կարի մեքենայներ։ Մեքենայով կարելու յարմար կակուղ մատամփոլներ։ Նորանոր Ամերիկայի գեղեցիկ ժամացոյցներ, եւ այլ ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ բազմատեսակ վաճառք որք չափաւոր գներով կը ծախուին։

581

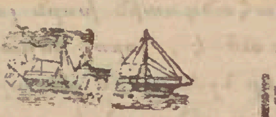

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1888 Յունիս 2 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Ղ.		Թ.
11 —	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյիւք. Թարպ. Ենիք Միրկ. Ր. Հիսար	19
12 —	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյ. Թարապիա Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպ. (Պեպեքի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	17
1 15	Ենիմ. Մեզպ. Պեօյ. Թար. Ենիք. (Ենիգեոյի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) Ուրբաթ օրերը Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպեք	18
1 45	Ենիք. Սթէն, Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպեք (Արնաւ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) բացի ուրբաթէ.	34
2 30	Ենիմ. Մեզպ. Պեօյ. Թարպ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ Ր. Հիսար Պեպեք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	33
4 15	Ենիմ. Մեզպ. Պեօյիւք Թարպ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպեք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	18
5 45	Ենիմ. Մեզպ. Պեօյ. Թարպ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպեք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	22
7 —	Ենիմ. Մեզարպ. Պեօյիւք. Թարապ. Պեյգօզ Բաշպ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնաւ. Չենկ. Պեյլեր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ.	25
8 15	Գավագ Ենիմ. Մեզ. Պեօյ. Թար. Ենիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պեպեք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք.	19
10 —	Մեզարպ. Պեօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ր. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պեշ.	21

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ եկող շոգենաւուց ժամերը

11 —	Ենիք. Սթէն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պեպեք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք.	22
11 —	Պեպեք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք.	21
12 —	Պեպեք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշ.	33
12 35	Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշիք.	25
1 5	Պեպեք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. Գապ.	22
1 35	Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք.	23
2 20	Պեպեք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գապ.	28
3 —	Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշ. (Բացի ուրբ.)	23
4 15	Պեպեք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գապաթաշ	34
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	22
11 20	Պեպեքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	25

Անատոլու եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւուց ժամերը

11 —	Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Իւսկ.	34
11 20	Պեյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	23
12 —	Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Պեշիկթաշ	28
12 45	Ր. և Ա. Գավագ Մեզպ. Պեօյ. Թարպ. Պեյգ. Բաշպ. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վան. Չենկ. Պեյլեր. Գուզկ.	32
1 5	Գանտ. Վան. Չենկ. Պեյ. Գուզկ. Պեշ.	19
2 —	Մեզպ. Պեօյիւք. Թարպ. Պեյգօզ Բշպ. Գանլ. Չուպ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ.	21
4 —	Գանտ. Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզկ. Իւսկ.	32
4 15	Պեյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Պեշիք.	17
9 —	Պեօյիւք. Թարպ. Պեյգօզ Բաշպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չենկել. Պեյլերպէյ Գուզկ. Իւսկ. (Կիրակի և ուրբաթ օրերը Չուպ.)	23
9 30	Գանտիլլի Չենկելքէօյ Ուղղակի կամ.	33
10 20	Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ	28
11 —	Գուզկունճուգէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	33

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 —	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք Ր. Հիսար Պօյճ. Ենիք. Թար. Պեօյիւք. Մեզարպուրնու	21
1 —	Պեշիք. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պեօյիւքտ. Ենիմ.	33
2 —	Գապաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկել. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշպ. Պեյգ. Թարապ. Պեօյ. Մեզ. Ենիմահալլէ	25
2 30	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպեք Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պեօյք. Մեզպ. Ենիմ.	18
4 —	Պեշիք. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար Պօյճ. Ենիք. Թարպ. Պեօյիւք. Ենիմ.	22
5 40	Գապաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպեք. Ր. Հիսար Միրկ. Սթէն. Ենիք. Պեյգ. Թարապ. Պեօյ. Մեզր. Ենիմ. և Գավագներ	19
7 —	Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկեօն Ենիք. Թարպ. Պեօյիւք.	23
8 30	Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ր. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մեզար. Պեօյ.	21
10 —	Ենիք. Թարպ. Պեօյք. Մեզպ. Ենիմ. (Ուրբաթ օրերը 9 45ին)	18
10 30	Ր. Հիսար Պօյճ. Միրկ. Սթէն. Ենիքեօյ, Թարապիա, Պեօյի. Մեզար. Ենիմ.	32
11 10	Ենիք. Թարպ. Պեօյ. Մեզպ. Ենիմ.	19
11 35	Պեպեք Ր. Հիսար Միրկ. Սթէն. Ենիք.	22

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 30	Ուղղակի Պեպեք	22
1 —	Ուղղակի Արնաւուտքէօյ	23
1 40	Ուղղակի Պեպեք	28
2 30	Ուղղակի Արնվ. (Բացի ուրբաթէ)	23
3 15	Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպեք	34
9 50	Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպ. Ր. Հիսար (Վափօր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	22

10 35	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավտ. Պեպեք (Բացի ուրբաթէ)	25
11 10	Գապ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպեք Ր. Հիսար Պօյճ.	28
11 40	Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպեք (Բացի ուրբաթէ)	33
12 —	Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ.	25

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 15	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիքօ Ա. Հիսար Գանլ. Պեյգօզ Ենիք. (Բացի ուրբաթէ)	34
12 30	Ուղղակի Գանտիլլի	19
2 35	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բ. պաշճէ Պեյգ.	17
3 20	Ուղղակի Գանտիլլի	32
8 35	Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտիլլի	33
9 25	Պեշիկթաշ, Գուզկունճ. Պեյլեր. Չենկել. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	28
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պեյգ. Թարապ. Մեզարպ. Գավագներ	17
10 40	Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	33
10 45	Պեշիք. Գուզկ. Պեյլեր. Չենկել. Վան. Գանտիլլի Պեպեք (Գանտիլլիի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի)	34
11 15	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպ. Պեյգօզ	23
11 45	Գապթ. Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք.	21

Ամէն ուրբաթ առաւօտ ժամ 4 30ին կամուրջէն շոգենաւ մ'ելնելով Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիքեօյ Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգլը Բաշպ. Պեյգօզ Թարպ. Պեօյք. Մեզպ. պիտի երթայ, և երեկոյին ժամ 10 45ին Մեզարպուրնուէն ելնելով յիշեալ նաւամատոյցները հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11ին Ենիմահալլէէն շոգենաւ մ'ելնելով Մեզ. Պեօյ. Թարպ. Միրկ. Արնվ. Պեշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	5 45 Պեշիք	11 15	6 20 Պեշիք
11 30	6 20	11 45	7 5
12 —	7 5	12 15	8 15 Պեշիք
12 30	8 15 Պեշիք	12 45 Պեշիք	9 —
1 — Պեշիք	9 —	1 20	9 40
1 30	9 30	1 50	10 10 Պեշիք
2 — Պեշիք	10 — Ֆերպ.	2 15	10 30 Ֆերպ.
2 30	10 10 Պեշիք	2 50 Պեշիք	10 40 Գզ.
3 —	10 40	3 30	11 —
3 15 Ֆերպօթ	11 — Ֆերպ.	3 45 Ֆերպօթ	11 15 Ֆերպ.
3 40	11 —	4 —	11 20
4 15 Պեշիք	11 25	4 40 Պեշիք	11 45
4 30 Ֆերպօթ	11 40	5 15 Ֆերպօթ	11 50 Գզ*
4 35 Վափօր	12 5	5 30	12 5
5 —			

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 15	6 20	11 15	7 5
12 —	7 5	12 —	8 15 Պեշիք
12 45	8 15 Պեշիք	12 45 Պեշիք	9 —
1 30 Պեշիք	9 —	1 35	9 40
2 15	9 30	2 25	10 10 Պեշիք
3 —	10 — Ֆերպ.	2 50 Պեշիք	10 30 Ֆերպ.
3 15 Ֆերպօթ	10 10 Պեշիք	3 35	10 40
3 30	10 45	3 45 Ֆերպօթ	11 20
4 15 Պեշիք	11 — Ֆերպ.	4 35	11 15 Ֆերպ.
4 30 Ֆերպօթ	11 10	4 50 Պեշիք	11 40
»4 35 Վափօր	11 40	5 15 Ֆերպօթ	12 5
5 —	12 5	5 35	
5 45 Պեշիք		6 15 Պեշիք	

* Այս երթեւեկութիւն հրեից տօներուն, և շաբաթ օրեր Գուզկ. չպիտի հանդիպի։

» Այս երթեւ. կիրակի օրերը ժամ 4ին։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 30	Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 —	» »
10 30	» » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 15	» » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
1 —	Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
3 30	Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 10	Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 —	Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՓԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15	Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 30	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 —	Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 —	» Գապաթաշ
3 45	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15	Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30	Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 15	Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օրէ մը պարապ եղած տաճն, շոգենաւուց իրենց գտնուած տեղը պիտի հասնի։

1686

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ